

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTNING
FARMONI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING SEYSMIK XAVFSIZLIGINI
TA'MINLASH TIZIMINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH CHORA-
TADBIRLARI TO'G'RSIDA**

So'nggi yillarda mamlakatimizda seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohalarini rivojlantirish hamda soha tashkilotlarining faoliyati samaradorligini tubdan oshirish bo'yicha keng ko'lamli kompleks chora-tadbirlar amalga oshirildi. Bugungi kunda bu sohalardagi islohotlarni izchil davom ettirish, aholining seysmik xavfsizligini ta'minlashning yangi usullarini joriy qilish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohalarida islohotlarning aniq manzilliligini ta'minlash, sohalarga raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishning ustuvor yo'nalishlarini belgilash maqsadida:

1. Quyidagilar:

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish konsepsiyasi (keyingi o'rinlarda — Konsepsiya) hamda uning maqsadli ko'rsatkichlari va indikatorlari **1** va **1a-ilovalarga** muvofiq;

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish konsepsiyasini 2022-2023-yillarda amalga oshirish "yo'l xaritasi" (keyingi o'rinlarda — "yo'l xaritasi") **2-ilovaga** muvofiq tasdiqlansin.

Belgilansinki, Konsepsiyani 2024-2025-yillarda amalga oshirish bo'yicha "yo'l xaritasi" Vazirlar Mahkamasi tomonidan alohida tasdiqlanadi.

2. Belgilansinki, Konsepsiya hamda uning maqsadli ko'rsatkichlari, shu jumladan quyidagilarni nazarda tutadi:

a) seysmologiya yo'nalishi doirasida:

zilzilalarning vujudga kelish mexanizmi va tabiatining hamda zilzila darakchilarining turli geodinamik jarayonlarda namoyon bo'lishini tadqiq qilish mexanizmini takomillashtirish;

hududlarni makroseysmik ballarda va muhandislik ko'rsatkichlarda seysmik mikrohududlashtirish bo'yicha onlayn-xaritalarni ishlab chiqish;

turli darajadagi tektonik yer yoriqlarining o'rta masshtabdagi xaritasini yaratish va ularning seysmik potensialini baholash;

b) bino va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash yo'nalishi doirasida:

yakka tartibdagi uy-joylarning zilzilabardoshligini ta'minlash bo'yicha zarur choralarni ko'rish;

bino va inshootlar hamda suv omborlari to'g'onlarining zilzilabardoshlik darajasini doimiy kosmik monitoring qilish tizimini joriy etish;

v) seysmologik kuzatuvlar tarmog'ini takomillashtirish yo'nalishi doirasida:

avtomatlashtirilgan kompleks-prognostik stansiyalarni ko'paytirish hisobiga respublika hududini to'liq monitoring qilish imkoniyatini kengaytirish;

milliy seysmik kuzatuvlar tarmog'ining xalqaro seysmik kuzatuvlar global tizimiga kiritilgan stansiyalar bilan doimiy aloqalarini ta'minlash;

g) seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi davlat boshqaruv organlari faoliyatini muvofiqlashtirish yo'nalishi doirasida:

seysmologiya sohasida ilm-fan va ta'limni rivojlantirish hamda aholi va davlat organlarini zilzilada harakat qilishga tayyorlash faoliyatini tartibga solish;

respublika hududida qurilayotgan bino va inshootlar, suv omborlari va gidrotexnika inshootlari zilzilabardoshligini nazorat qilish tizimini takomillashtirish.

3. Quyidagilar:

Konsepsiya va "yo'l xaritasi"da belgilangan chora-tadbirlarning o'z vaqtida va samarali amalga oshirilishini ta'minlash yuzasidan davlat organlarining birinchi rahbarlariga shaxsiy mas'uliyat yuklatilsin;

Oldingi tahrirga qarang.

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tadbirlarini muvofiqlashtirish bo'yicha respublika kengashi (keyingi o'rinlarda — Kengash) davlat organlari tomonidan Konsepsiya va "yo'l xaritasi"da belgilangan chora-tadbirlarning sifatli va o'z vaqtida amalga oshirilishini nazorat qilish va muvofiqlashtirish uchun mas'ul etib belgilansin.

(3-bandning uchinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 16-maydagi PF-72-sonli Farmoni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 19.05.2023-y., 06/23/72/0283-son)

4. Shunday tartib o'rnatilsinki, unga muvofiq:

a) 2022-yil 1-sentabrdan boshlab respublikaning seysmik faol zonalarida yangi qurilishi rejalashtirilayotgan xavflilik omili IV toifaga mansub bo'lgan obyektlarga zilzilabardoshlik bo'yicha xulosalar berish tartibi joriy etiladi.

Oldingi tahrirga qarang.

Bunda, buyurtmachi tashkilotlar loyiha-smeta hujjatlarini vakolatli organga ekspertizaga kiritishdan oldin xavflilik omili IV toifaga mansub obyektlarning loyiha-smeta hujjatlarini ilmiy xulosalar olishga yo'naltirishga, Fanlar akademiyasi obyektlarga zilzilabardoshlik bo'yicha ilmiy xulosalar berishga mas'ul etib belgilansin.

(4-band "a" kichik bandining ikkinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-avgustdagi PF-151-sonli Farmoni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 29.08.2023-y., 06/23/151/0661-son)

Fanlar akademiyasi Qurilish vazirligi bilan birgalikda ikki oy muddatda O'zbekiston Respublikasining seysmik faol zonalarida qurilishi rejalashtirilayotgan xavflilik omili IV toifaga mansub bo'lgan bino va inshootlarga zilzilabardoshlik bo'yicha xulosalar berish tartibini joriy etish to'g'risida normativ-huquqiy hujjat **loyihasini** ishlab chiqsin va belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasiga kiritsin;

b) Fanlar akademiyasi tomonidan Respublikaning seysmik faol zonalarida joylashgan bino va inshootlar elektron texnik pasportlarining yagona integratsiyalashgan platformasidagi ma'lumotlar asosida seysmik zaif ijtimoiy soha obyektlarining ro'yxatini har yili 1-aprelga qadar shakllantirib borish hamda instrumental-texnik tekshiruvdan o'tkazish ishlarini Vazirlar Mahkamasi bilan kelishgan holda tashkillashtirish amaliyoti yo'lga qo'yiladi.

Bunda, instrumental-texnik tekshiruv ishlari uchun mablag'lar Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi (keyingi o'rinlarda — Jamg'arma) hisobidan qoplanishi belgilansin;

Oldingi tahrirga qarang.

v) 2022-yil 1-oktabrdan boshlab respublika hududidagi ko'p kvartirali uy-joylarni yillar kesimida zilzilabardoshlik bo'yicha xatlovdan o'tkazish amaliyoti yo'lga qo'yiladi va xatlov natijasiga ko'ra

ekspluatatsiya muddatini o'tab bo'lgan seysmik zaif va avariya alomatlari aniqlangan ko'p kvartirali uy-joylar o'rnida bosqichma-bosqich yangi uy-joylar qurish bo'yicha takliflar mahalliy ijroiya hokimiyati organlariga kiritib boriladi.

(4-band "v" kichik bandining birinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 2-fevraldagi PF-28-sonli Farmoni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 06.02.2024-y., 06/24/28/0099-son)

Oldingi tahrirga qarang.

Bunda, Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi huzuridagi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi sohasida nazorat qilish inspeksiyasi ko'p kvartirali uy-joylarni zilzilabardoshlik bo'yicha xatlovdan o'tkazishga mas'ul bo'lgan davlat boshqaruvi organi etib belgilansin;

(4-band "v" kichik bandining ikkinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-avgustdagi PF-151-sonli Farmoni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 29.08.2023-y., 06/23/151/0661-son)

g) 2023-yil 1-maydan boshlab suv omborlari to'g'onlarining zilzilabardoshligini doimiy kosmik monitoring qilish tizimi yo'lga qo'yilib, mazkur yo'nalishdagi mas'ul davlat organlari kosmik suratlar hamda ishlov berilgan ma'lumotlar bilan ta'minlab boriladi.

Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi mazkur tizimni yo'lga qo'yish uchun mas'ul davlat organi etib belgilansin.

5. Fanlar akademiyasi:

2022-yil 1-iyulga qadar seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi mutaxassislar hamda ilmiy doira vakillarini keng jalb qilgan holda Seysmik xatarni kamaytirish dasturini ishlab chiqsin va belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasiga kiritsin;

2022-yil 1-avgustga qadar seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasi muammolarining ilmiy yechimiga qaratilgan takliflarni (tematik mavzularni) shakllantirib, Innovatsion rivojlanish vazirligiga taqdim etsin;

2023-yil 1-fevralga qadar Toshkent shahridagi Turin politexnika universiteti olimlari bilan hamkorlikda rivojlangan davlatlarda qo'llanilayotgan makroseysmik shkalalarni o'rganib chiqib, "UMS-22" milliy makroseysmik shkalani ishlab chiqsin;

2022 — 2025-yillar davomida Andijon, Toshkent, Guliston, Nurafshon, Namangan, Farg‘ona, Samarqand, Jizzax, Buxoro, Navoiy, Qarshi, Termiz, Nukus, Urganch shaharlarining raqamlashtirilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalarini ishlab chiqsin.

6. 2023-yil 1-apreldan boshlab suv omborlari to‘g‘onlarida seysmik xavfni oldindan prognoz qilish va baholash amaliyotini joriy qilish maqsadida:

kosmik monitoring doirasida simulatsion dastur orqali zilzila natijasida to‘g‘on o‘pirilishi oqibatida suv bosishi mumkin bo‘lgan respublika hududlarining vizual 3D modellarini ishlab chiqish amaliyoti yo‘lga qo‘yilsin;

suv omborlari to‘g‘onlari o‘pirilishi oqibatida qutqaruv ishlarini tashkillashtirishida tegishli vazirlik va idoralarni zarur kosmik suratlar hamda ishlov berilgan ma‘lumotlar bilan ta‘minlash tizimi joriy etilsin.

Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi Fanlar akademiyasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Suv xo‘jaligi vazirligi va Suv xo‘jaligi obyektlari xavfsizligini nazorat qilish davlat inspeksiyasi bilan birgalikda 2023-yil 1-fevralga qadar mazkur amaliyot va tizim ishga tushirilishini ta‘minlasin.

7. Belgilansinki, 2023-yildan boshlab respublikaning seysmik faol zonalarida balandligi 9 qavat yoki undan yuqori bo‘lgan seriyali qurilishi rejalashtirilgan yoki tanlab olingan bino va inshootlarning zilzilabardoshligini oshirish, sifatini ta‘minlash hamda kamchiliklarni oldindan bartaraf etish maqsadida vibrodinamik uskuna yoki zamonaviy raqamlashtirilgan instrumental asbob-uskunalar yordamida sinov va tekshiruv o‘tkazib boriladi.

Bunda, sinov va tekshiruvlar qurilish ishlariga mas‘ul bo‘lgan buyurtmachi tashkilotlar tomonidan o‘tkazilishi belgilab qo‘yilsin.

8. Qurilish vazirligi 2022-yil 1-dekabrga qadar O‘zbekiston sharoitida so‘nggi zamonaviy usullarni o‘rganib, tahlil qilgan holda “Ko‘p qavatli binolarni loyihalash” shaharsozlik normalari va qoidalarini ilmiy-tadqiqot va tajriba-sinov natijalari asosida ishlab chiqish jarayoni bo‘yicha Kengashga axborot kiritsin.

9. Transport vazirligi:

a) 2022-yil 1-dekabrga qadar:

respublikadagi barcha sun‘iy inshootlarni (ko‘priklar, tonnellar, estakadalar, temir yo‘l ko‘priklari va boshqalar) xatlovdan o‘tkazsin va uning natijalarini umumlashtirib, yagona raqamlashtirilgan ma‘lumotlar bazasini tashkil etsin;

aniqlangan egasiz sun'iy inshootlarni idoraviy mansubligi bo'yicha birlashtirish to'g'risida Vazirlar Mahkamasiga taklif kiritsin;

b) 2023-yil 1-martga qadar respublikadagi barcha mavjud sun'iy inshootlarning zilzilabardoshligi bo'yicha elektron texnik pasportlarni shakllantirsin hamda ularning Respublikaning seysmik faol zonalarida joylashgan bino va inshootlar elektron texnik pasportlarining yagona integratsiyalashgan platformasiga kiritilishini ta'minlasin.

10. Suv xo'jaligi vazirligi va "O'zbekgidroenergo" AJ:

2022-yil 1-avgustga qadar birinchi bosqichda 2022-2023-yillarda I va II sinfga kiruvchi 32 ta, ikkinchi bosqichda 2024-2025-yillarda III va IV sinfga kiruvchi 26 ta suv omborlarida seysmologik kuzatuvlarni olib borish uchun zarur asbob-uskunalar xaridini amalga oshirish bo'yicha asoslangan takliflarni Vazirlar Mahkamasiga kiritsin;

Favqulodda vaziyatlar vazirligi va Fanlar akademiyasi bilan birgalikda 2023-yil 1-iyulga qadar tasarrufidagi toifalangan suv omborlari va gidrotexnika inshootlarining zilzilabardoshlik bo'yicha ekspertizasi ekspress uslubiyot asosida o'tkazilishini ta'minlasin.

11. 2022-yil 1-avgustga qadar Suv xo'jaligi vazirligi markaziy apparatida mavjud shtat birliklari doirasida seysmologik kuzatuvni doimiy tashkillashtirish bo'yicha mutaxassis lavozimi joriy etilsin;

Suv xo'jaligi vazirligi mazkur shtat birligiga soha bo'yicha tajribaga ega bo'lgan mutaxassis kadrlarni tayinlash chorasini ko'rsin.

12. Quyidagilar:

a) Kengash tomonidan tasdiqlangan reja-grafik asosida Suv xo'jaligi vazirligi tizimidagi suv omborlarida seysmologik kuzatuvlarni o'tkazish bo'yicha xarajatlar mahalliy budget mablag'lari hisobidan qoplanishi belgilansin.

Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi va viloyatlar hokimliklari suv omborlarida seysmologik kuzatuvlarni o'tkazish uchun mablag'larni o'z vaqtida ajratib borilishini ta'minlasin;

b) Fanlar akademiyasi va Favqulodda vaziyatlar vazirligi Suv xo'jaligi vazirligining buyurtmasiga asosan seysmologik kuzatuvlarning o'z vaqtida va sifatli o'tkazilishini ta'minlasin.

13. Shunday tartib o'rnatilsinki, 2023-yil 1-yanvardan boshlab:

a) seysmik xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha davlat organlari rahbar kadrlari va xodimlarining Aholining barcha qatlamlarini

zilzilaga tayyorlashga mo'ljallangan milliy elektron platforma orqali malakasini oshirish va qayta tayyorlash kurslari o'tkazib boriladi.

Bunda, malaka oshirish va qayta tayyorlash kurslari rahbar kadrlarning aholiga zilzilalar vaqtida o'zini tutish qoidalarini tushuntirish, kuchli zilzilalardan talafotlarsiz chiqish hamda kuchli zilzilalarga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha ko'nikmalarini oshirishga yo'naltiriladi;

b) Favqulodda vaziyatlar vazirligi va Fanlar akademiyasi:

har uch yilda malaka oshirish va qayta tayyorlash kurslarini tashkil etib boradi;

milliy elektron platformaga malaka oshirish bo'yicha zamonaviy dasturlarni ishlab chiqib, kiritadi va muntazam ravishda yangilab boradi.

Favqulodda vaziyatlar vazirligi Fanlar akademiyasi bilan birgalikda 2022-yil 1-dekabrga qadar milliy elektron platformaning yuritilishi hamda malaka oshirish va qayta tayyorlash kurslarini o'tkazish tartibini tasdiqlasin va amalga kiritsin.

14. Favqulodda vaziyatlar vazirligi:

Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi bilan birgalikda 2022-yil 1-avgustga qadar aholining barcha qatlamini zilziladan oldin, zilzila vaqtida va zilziladan so'ng to'g'ri harakat qilishga mustaqil o'rgatish uchun mo'ljallangan mobil ilovani ishlab chiqsin;

2023-yil 1-iyunga qadar O'zbekiston Respublikasi aholisini zilzilaga tayyorlash tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlashni nazarda tutuvchi Hukumat qarori loyihasini ishlab chiqsin va belgilangan tartibda Vazirlar Mahkamasiga kiritsin.

15. Seysmik mustahkam bino va inshootlarni loyihalash, qurish va ekspluatatsiya qilish yo'nalishida malakali kadrlarni tayyorlash tizimini hududlar kesimida kengaytirish maqsadida:

2022/2023 o'quv yilidan boshlab Namangan muhandislik-qurilish instituti va Farg'ona politexnika institutida "Bino va inshootlar zilzilabardoshligi" ta'lim mutaxassisligi bo'yicha kadrlarni tayyorlash amaliyoti yo'lga qo'yilsin;

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi bilan birgalikda mazkur ta'lim mutaxassisligi bo'yicha qabul ko'rsatkichlarini 2022/2023 o'quv yili uchun davlat buyurtmasi parametrlariga amaldagi kvotalar doirasida kiritish choralari ko'rsin.

16. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi va Toshkent shahridagi Turin politexnika universitetining quyidagi takliflariga rozilik berilsin:

Toshkent shahridagi Turin politexnika universitetida 2022/2023 o'quv yilidan boshlab "Tarixiy obidalarning seysmik mustahkamligi" ta'lim mutaxassisligini ochish;

2022-yil 1-dekabrqa qadar Toshkent shahridagi Turin politexnika universitetida zilzilalar ko'p uchraydigan xavfli hududlar uchun turli xil darajadagi tabiiy ofatlar ssenariylarining zamonaviy kompyuter modellarini hamda ko'rilgan zararlarni hisoblash usullarini ishlab chiqish va o'quv dasturlariga kiritish;

2022-yil 1-sentabrdan boshlab Toshkent shahridagi Turin politexnika universitetida "Bino va inshootlarni zamonaviy kompyuter dasturlari yordamida modellashtirish" fani bo'yicha oliy ta'lim tashkilotlari professor-o'qituvchilari va talabalari uchun intensiv kurslarni tashkil etish.

17. Quyidagilar:

"Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universitetida gruntli inshootlar, suv omborlarining to'g'onlari, asos va poydevorlarni zilzilabardoshlik bo'yicha zamonaviy raqamli hisoblash usullari va dasturlari (Plaxis, Ansys, Abaqus va boshqalar) yordamida baholashga mo'ljallangan "Suv omborlari va gidrotexnika inshootlarining zilzilabardoshligini baholash" o'quv-ilmiy laboratoriyasi;

Namangan muhandislik-qurilish institutida bino va inshootlarning zilzilabardoshlik bo'yicha texnik holatini baholash, aktiv seysmik himoyalash usullari bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borishga mo'ljallangan "Bino va inshootlarni seysmik himoyalash" o'quv-ilmiy laboratoriyasi tashkil etilsin.

Belgilansinki, o'quv-ilmiy laboratoriyalarning shtat birliklari "Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti hamda Namangan muhandislik-qurilish institutining professor-o'qituvchilarini maqbullashtirish hisobidan jamlanadi.

Vazirlar Mahkamasi "Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti va Namangan muhandislik-qurilish institutining asoslangan takliflariga muvofiq o'quv-ilmiy laboratoriyalarni zarur jihozlar bilan bosqichma-bosqich Jamg'arma mablag'lari hisobidan ta'minlash choralarini ko'rsin.

18. Vazirlar Mahkamasi ikki oy muddatda seysmik xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha ilg'or xorijiy tajribani o'rganish maqsadida soha xodimlari va Kengash a'zolaridan iborat delegatsiyani shakllantirib, xorijiy mamlakatlarga qisqa muddatli tanishtiruv-stajirovka kurslarini tashkil etish choralarini ko'rsin.

Belgilansinki, tanishtiruv-stajirovka kurslarini tashkil etish bilan bog'liq xarajatlar Jamg'arma mablag'lari hisobidan qoplansin.

19. Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi:

2022-yil 1-dekabrga qadar Fanlar akademiyasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi bilan hamkorlikda respublikadagi seysmik faol, o'rta faol va tinch hududlar hamda maydonlarni o'zida mujassamlashtirgan interaktiv onlayn-xaritanani ishlab chiqsin;

2023-yil 1-avgustga qadar seysmik faol zonalarda joylashgan bino va inshootlar maydonining zilzilalar oqibatida deformatsiyasi, siljishi, cho'kishi kabi omillarni aniqlashga mo'ljallangan radiolokatsion kosmik monitoring tizimini yaratsin.

20. Fanlar akademiyasining Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti uchun ajratilgan yer maydonida alohida ma'muriy va laboratoriya binosini qurish, mavjud bino va inshootlarni mukammal ta'mirlash hamda jihozlash to'g'risidagi taklifiga rozilik berilsin.

Fanlar akademiyasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligiga mazkur bandeda nazarda tutilgan qurilish-ta'mirlash va jihozlash ishlarini 2023-yil uchun O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish dasturiga kiritish bo'yicha takliflarni taqdim etsin.

21. Jamg'arma hisobidan moliyalashtiriladigan xorijiy davlatlarda ishlab chiqarilgan laboratoriya asbob-uskunalari, hisoblash texnika vositalari hamda butlovchi materiallarini qabul qiluvchi tashkilotlar bojxona to'lovlaridan (bojxona rasmiylashtiruv yig'imlari bundan mustasno) 3 yil muddatga ozod qilinsin.

22. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ayrim hujjatlariga [3-ilovaga](#) muvofiq qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritilsin.

23. Fanlar akademiyasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Qurilish vazirligi hamda boshqa manfaatdor vazirlik va idoralar bilan birgalikda uch oy muddatda qonunchilik hujjatlariga ushbu Farmondan kelib chiqadigan o'zgartirish va qo'shimchalar to'g'risida Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritsin.

24. Mazkur Farmonning ijrosini samarali tashkillashtirishga mas'ul va shaxsiy javobgar etib favqulodda vaziyatlar vaziri A.X. Qo'ldoshev, qurilish vaziri B.I. Zakirov, suv xo'jaligi vaziri Sh.R. Xamrayev va Fanlar akademiyasi prezidenti B.S. Yuldashev belgilansin.

Farmon ijrosi uchun mas'ul idoralar faoliyatini muvofiqlashtirish va nazorat qilish O'zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A.N. Aripov zimmasiga yuklansin.

Amalga oshirilgan chora-tadbirlarning natijadorligi to'g'risida har yarim yil yakunlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Prezidentiga axborot kiritilsin.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV

Toshkent sh.,
2022-yil 30-may,
PF-144-son

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PF-144-son Farmoniga

1-ILOVA

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish

KONSEPSIYASI

1-bob. Umumiy qoidalar

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish konsepsiyasi (keyingi o'rinlarda — Konsepsiya)ning asosiy maqsadi O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash to'g'risida"gi **Qonuni** hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2020-yil 30-iyuldagi PQ-4794-son **qarori** ijrosini ta'minlash hisoblanadi.

Konsepsiya O'zbekiston Respublikasida seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini rivojlantirishning strategik maqsadlari, ustuvor yo'nalishlari, vazifalari, o'rta va uzoq muddatli istiqboldagi rejalarini belgilaydi hamda sohaga oid dasturlar va kompleks chora-tadbirlarni ishlab chiqish uchun asos bo'ladi.

Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi davlat siyosati mamlakat,

mintaqalar va tarmoqlar bo'yicha dasturlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishni ta'minlash va ilmiy-texnik resurslardan samarali foydalanish orqali tarmoq salohiyatini oshirishga yo'naltirilgan.

Konsepsiya jahon tendensiyalarini o'rganish asosida O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish maqsadlarini, vazifalarini va asosiy yo'nalishlarini, fan va texnika yutuqlari, innovatsion g'oyalar, ishlanmalar va texnologiyalar asosidagi ustuvor tadbirlarni isloh qilish yo'nalishlarini belgilaydi.

2-bob. O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlashning strategik maqsadlari

Konsepsiyaning strategik maqsadlari respublikaning seysmik faol zonalarida istiqomat qilayotgan aholini, har xil turdagi bino-inshootlarni va muhandislik infrastrukturallarni seysmik xavfdan himoya qilishning strategik yo'nalishlarini aniqlagan holda 2025-yilgacha ilmiy-amaliy, dasturiy va tashkiliy ishlarni belgilash va amalga oshirishdan iborat. Konsepsiyaning amalga oshirilishi, kelajakda O'zbekistonning barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va favqulodda hodisalarda mavjud resurslarning oqilona taqsimlanishiga imkoniyat yaratadi.

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlashning strategik vazifalari quyidagilardan iborat:

aholining barcha qatlamini zilziladan oldin, zilzila paytida va zilziladan so'ng harakat qilish qoidalariga o'rgatish va ularning tayyorgarligini oshirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar majmuini ishlab chiqish;

seysmik xavfni, ta'sirni va xatarni baholashni xorijiy tajriba asosida amalga oshirish uchun ilmiy-amaliy va innovatsion tadqiqotlarni amalga oshirish hamda ular asosida normativ-me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish;

seysmik faol zonalarda turli darajadagi seysmik xatarni baholash va zilzila talafotlarini kamaytirishning ilmiy asoslangan chora-tadbirlarini ishlab chiqish;

shahar hududlari bosh loyihasini ishlab chiqishni seysmik mikrohududlashtirish xaritalarga asoslangan holda amalga oshirish;

konstruksiyalar mustahkamligi, binolar, inshootlar va kommunikatsiyalarning zilzilabardoshligi sohasida fundamental, amaliy, innovatsion va investitsion loyihalarni kengaytirish, zilzilabardosh qurilish texnologiyalarini takomillashtirish bo'yicha tavsiya va takliflar ishlab chiqish va amaliyotga keng tatbiq etish;

inshootlarning zilzilabardoshligi va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasida ilmiy ishlanmalarni ishlab chiqish, ularni seysmik xavfsizlik sohasiga joriy etishni ta'minlash;

ehtimoli yuqori bo'lgan zilzilalarning zararini va oqibatlarini kamaytirish bo'yicha mahalliy sharoitlarga bog'lab tayyorlangan tadbirlar majmuasini ishlab chiqish. Bino va inshootlarni seysmik himoyalash uslublarini, yangi konstruktiv yechimlarini ishlab chiqish, hududlarning seysmik xavfsizligini ta'minlash uchun amaliy masalalarni hisoblash;

suv omborlari to'g'onlari va gidrotexnika inshootlarining zilzilabardoshligini monitoring qilish tizimini yaratish;

Respublika hududlarining seysmik xavfsizligini ta'minlash bo'yicha tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlash va rivojlanishini tezlashtirish uchun maqbul bo'lgan qonuniy, investitsion va infrastruktura muhitini yaratish;

seysmik xavfsizlik sohasida malakali kadrlarni tayyorlash, ilmiy xodimlarni yetakchi xorijiy ilmiy markazlarda va ishlab chiqarish korxonalarida malakalarini oshirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish.

3-bob. O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari

1§. Seysmologiya yo'nalishi

So'nggi yillarda seysmologiya sohasida O'zbekiston olimlari asosiy fundamental g'oyalarini va amaliy ilmiy izlanishlarini aholi va hududlarni seysmik xavfdan himoya qilish bo'yicha aniq maqsadli chora-tadbirlarni ishlab chiqish hamda ularni amalga oshirishga qaratgan.

Bugungi kunda respublika aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash va zilzila sodir bo'lish ehtimoli yuqori bo'lgan seysmik faol zonalarda zilzilalarga oldindan tayyorlanish orqali talafotlarni kamaytirish ko'p jihatdan respublikaning strategik rivojlanishini belgilaydi.

Seysmologiya sohasida olib borilayotgan tadqiqotlar zilzila tabiatini aniqlashga qaratilgan bo'lib, bunda zilzila darakchilarining namoyon bo'lish qonuniyatlarini aniqlashga, zilzila o'chog'i mexanizmlari va parametrlari bo'yicha seysmik to'lqinlarning tarqalishi va ularning geologik muhitdagi xususiyatlarini o'rganishga, turli darajadagi seysmik faol yer yoriqlarida zilzilalarning hosil bo'lish o'choqlarining joylashishidagi o'rnini aniqlashga, seysmik xavfni mintaqaviy o'zgarishini va seysmik tebranishlarni erning yuza

qismidagi grunt sharoitiga qarab o'zgarishini va masofa bo'ylab so'nishini hamda hududlarning turli darajadagi seysmik xatarini baholashga yo'naltirilgan.

Ma'lumki, seysmologiya sohasida olib borilayotgan tadqiqotlar iqtisodiy sohalardagi dolzarb amaliy muammolarni hal qilish bilan chambarchas bog'liqdir. Ushbu tadqiqotlar negizida respublikaning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishi uchun strategik ahamiyatga ega amaliy muammolar hal qilinmoqda. Bular bino va inshootlarni loyihalash va qurish uchun muhim bo'lgan seysmik xavfning miqdoriy qiymatlarini mujassamlashtirgan holda turli darajada seysmik hududlashtirish (umumiy va mufassal seysmik hududlashtirish hamda seysmik mikrohududlashtirish) xaritalari, seysmik hududlarda qurilish ishlarini olib borishning me'yorlari va qoidalari (QMQ 2.01.03-19 "Zilzilaviy hududlarda qurilish"), zilzilalar kuchini aniqlash shkalasi, respublika hududida joylashgan turli kattalikdagi seysmik faol yoriqlar va seysmogen zonalarning xaritalaridir.

Seysmologiya sohasidagi islohotlarning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

zilzilalarni vujudga kelish mexanizmi va tabiati hamda zilzila darakchilarini turli geodinamik jarayonlarda namoyon bo'lishini tadqiq qilish asosida zilzilalar paydo bo'lish mexanizmining takomillashtirilgan modelini yaratish;

umumiy seysmik hududlashtirish xaritasining jahon talablari darajasidagi takomillashtirilgan ko'rinishini ishlab chiqish va amaliyotda qo'llanilayotgan me'yoriy hujjatlarga o'zgartirishlar kiritish;

O'zbekiston hududidagi turli darajadagi tektonik yer yoriqlarining o'rta masshtabdagi xaritasini yaratish va ularning seysmik potensialini baholash;

jahon tajribasidan kelib chiqib shaharlar hududini makroseysmik ballarda va muhandislik ko'rsatkichlarda seysmik mikrohududlashtirish onlayn-xaritalarini ishlab chiqish va ularni bino-inshootlarni loyihalash, qurish hamda rekonstruksiya qilish uchun me'yoriy hujjat sifatida ro'yxatdan o'tkazish;

sohada ilg'or tajribaga ega xorijiy davlatlarning ilmiy va amaliyotchi olimlari bilan doimiy hamkorlikni yo'lga qo'yish;

aholi va hududlarning seysmik xavfsizligini ta'minlash maqsadida turli masshtablarda seysmik xavfni, seysmik ta'sirni va seysmik xatarni baholashning geoaxborot texnologiyalari asosidagi metodikasini ishlab chiqish va uni amaliyotga tatbiq etish.

2§. Bino va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash yo'nalishi

Zamonaviy mexanika fanining rivojlanishi va undan kelib chiqadigan qurilish fanlari bino va inshootlarning qurilish me'yorlari va qoidalari asosida seysmik ta'sirlarga mustahkamligini hisoblash imkonini beradi. Biroq, seysmik ta'sirlarga mustahkamligini hisoblashning me'yoriy uslublari gidrotexnika inshootlari, yer osti kommunikatsiyalari, yo'l o'tkazgichlar, yer usti inshootlari, qiyaliklar, yon bag'irlar va boshqa inshootlarni bir o'lchamli modellar asosida hisoblashga asoslangan bo'lib, inshootning dinamik ta'sirlarda fazoviy o'zini tutishini to'la aks ettirmaydi, inshoot materialining bir jinsli emasligini, konstruksiya elementlarining o'zaro ta'sirini e'tiborga olmaydi.

Shunga qaramay, ilm-fanning rivojlanishi bilan amaliyotda materialning anizotropiligini yaqqol aks ettiruvchi turli xil kompozitsion materiallar qo'llanilmoqda.

Zilzilabardosh qurilish nazariyasi va amaliyotida hisoblashlar hamda nazariy g'oyalarni katta masshtabdagi tajriba sinovlar yordamida tekshirishlardan o'tkazish lozim. Bu bino va inshootlarning zilzilabardoshligini hamda aholi xavfsizligini ta'minlash maqsadida xalqaro umumqabul qilingan usul hisoblanadi.

Inshootlarga seysmik ta'sirlar gruntning tebranishi orqali o'tadi va bu jarayon inshootlarning grunt bilan o'zaro ta'siri hamda boshqa bir qator o'ziga xosliklari bilan xarakterlanadi. Zilzilaning intensivligi zilzila o'chog'idan chiqqan energiya miqdoriga, muhitning tuzilishiga va grunt sharoitiga, muhitning elastiklik xossasiga, inshootning dinamik xossalari (xususiy tebranish davri, zichligi, va boshqalar)ga bog'liqdir.

Yer usti inshootlari uchun eng ko'p tarqalgan hisoblash sxemalaridan biri ko'p massali konsol va sterjen sxemasi hisoblanadi. Konstruksiyaning fazoviy tebranishini hisobga olish jarayoni sifatida ma'lum bikirlikda birikkan bir necha yig'ilgan massalardan tashkil topgan tizimning tebranishi namoyon bo'ladi. Bundan tashqari, inshootlarning egilishdagi tebranishiga ishlaydigan balka ko'rinishidagi modellar ham mavjud.

Kuchli zilzila natijasida binolarning strukturaviy shikastlanishi va buzilishining tahlili hisoblash uslublari hamda modellashtirishda turli kamchiliklar mavjudligini ko'rsatmoqda.

Yuqoridagi masalalarni o'rganish bino va inshootlarning kuchli zilzila ta'sirida buzilishi hamda shikastlanishini kuzatish bilan bog'liqdir. Seysmik ta'sirlarda inshoot tebranishining xususiy chastotasi yuklamalar chastotasiga teng bo'lsa, inshootning

zararlanishiga olib keluvchi rezonans rejimi vujudga kelishi mumkin. Shuning uchun, seysmik ta'sirlarda bino reaksiyasini shu tipdagi cheklanishlar bilan hisobga olish bino va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlashning muhim jihatlari hisoblanadi.

Fazoviy hisoblash modellaridan foydalanib inshootning dinamik kuchlanganlik-deformatsiyalanganlik holatini o'rganish inshootlarning fazoviy holatini, konstruktiv yechimlarning o'ziga xosligini, konstruksiya elementlarining o'zaro ta'sirini, yuk ko'taruvchi konstruksiyalarning zaiflashishini va bir jinsli emasligini hisobga olish imkonini beradi.

Gidrotexnika inshootlarining turli xil ko'rinishdagi yuklamalarda (statik, dinamik yoki seysmik) kuchlanganlik-deformatsiyalanganlik holati va dinamik o'zini tutishini ilmiy o'rganish tekis va fazoviy masalalarni hisoblash modellaridan foydalanib amalga oshiriladi. Bundan tashqari, grunt to'g'onining mustahkamligi va ustuvorligini aniqlashda yon bag'irlarning ustuvorligini ta'minlashda katta rol o'ynaydigan gruntning filtrlash xususiyatlarini hisobga olish lozim bo'ladi.

Bino va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash sohasidagi islohotlarning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

yakka tartibdagi uy-joylarning zilzilabardoshligini ta'minlash bo'yicha zarur choralarni ko'rish;

zilzilabardoshlikni ta'minlashda aholi xabardorligini oshirish bo'yicha zarur choralarni belgilash;

binolarning zilzilabardoshligini ekspress aniqlash usullarini joriy qilish;

davlat ahamiyatiga ega yirik bino va inshootlar zilzilabardoshligining doimiy monitoringini olib borish hamda ularni tez, sodda va kamchiqim metodlar orqali kuzatib borishning yagona elektron bazasini shakllantirish;

seysmik faol zonalarda joylashgan bino va inshootlar maydonining zilzilalar oqibatida yuz bergan deformatsiyasi, siljishi, cho'kishi kabi omillarni aniqlashga mo'ljallangan radiolokatsion kosmik monitoring tizimini joriy etish;

suv omborlari to'g'onlarining zilzilabardoshlik darajasini doimiy kosmik monitoring qilish tizimini yaratish;

zamonaviy kompyuter dasturiy ta'minotlarini mahalliy me'yoriy hujjatlar bazasiga integratsiya qilgan holda bino va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash bo'yicha vazifalarni amalga oshirish.

3§. Seysmologik kuzatuvlar tarmog'ini takomillashtirish yo'nalishi

Hozirgi kunda respublikada seysmologik kuzatuvlar tarmog'ida 40 ta seysmik stansiya mavjud bo'lib, ularning 24 soat uzluksiz ishlashi ta'minlangan.

Seysmik stansiyalarning 15 tasi qoyali tosh jinslarida, 24 tasi yumshoq yaxlit jinslarda, 1 tasi yumshoq yaxlit bo'lmagan jinslarda joylashgan. Ushbu stansiyalarning 11 tasida keng polosali yuqori sezuvchan seysmometr, qolgan stansiyalarda qisqa davrli past shovqinli seysmometrlar o'rnatilgan.

Respublika hududini kompleks monitoring qilish maqsadida, Seysmoprognozistik monitoring respublika markazida 10 ta kompleks-prognozistik stansiya hamda magnitometrik kuzatuv punktlari mavjud.

Shu bilan bir qatorda, seysmik kuzatuvlar tarmog'ida quyidagi muammolar mavjud:

- seysmik kuzatuvlar tarmog'i to'liq avtomatlashtirilmagan;

- seysmik kuzatuvlar tarmog'i xalqaro monitoring tarmoqlariga integratsiya qilinmagan;

- mavjud stansiyalarning aksariyat qismi xalqaro standartlarga mos kelmaydi;

- respublika hududini to'liq monitoring qilish ko'rsatkichi past;

- 14 ta stansiya shaharlar markazida joylashgan bo'lib, bu hududlarda xalaqit qiluvchi to'lqinlar darajasi yuqori hisoblanadi.

Shundan kelib chiqib, seysmologik kuzatuvlar sohasidagi islohotlarning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

- xalaqit qiluvchi to'lqinlar darajasi past bo'lgan seysmik stansiyalarda Internet tarmog'ining uzluksiz ishlashini ta'minlash;

- stansiyalar joylashuvi respublikaning muhim obyektlari atrofida bo'lishini ta'minlash;

- keng polosali yuqori sezuvchan seysmometrlar sonini oshirish va to'liq tarmoqni qoplash imkoniyatini yaratish;

- mavjud seysmometrlar va registratorlarni texnik parametrlarga muvofiqlashtirish choralarini ko'rish;

- qo'shni respublikalar seysmik stansiyalari bilan to'g'ridan-to'g'ri ma'lumotlar almashish tizimini takomillashtirish;

- milliy seysmik kuzatuvlar tarmog'ining xalqaro seysmik kuzatuvlar global tizimiga kiritilgan stansiyalar bilan doimiy aloqalarini ta'minlash;

avtomatlashtirish kompleks-prognostik stansiyalar sonini ko'paytirish hisobiga respublika hududini to'liq monitoring qilish imkoniyatini kengaytirish;

kuzatuv punktlarining asosiy qismini yer yoriqlari kesishmasida joylashtirish;

raqamli proton magnitometrlarning sonini oshirish;

kompleks-prognostik stansiyalarning asosiy qismini kuzatuv quduqlari hududida joylashtirish;

neft-gaz va og'ir sanoat, kon metallurgiya obyektlarining faoliyati natijasida zaminda ro'y berayotgan o'zgarishlarni kuzatib borish tizimini yaratish.

4§. Seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi davlat boshqaruv organlari faoliyatini muvofiqlashtirish yo'nalishi

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-iyuldagi "O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4794-son qaroriga muvofiq, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi ijro etuvchi tuzilmasining IT-texnologiyalar, telekommunikatsiyalar va ilmiy faoliyatni rivojlantirish masalalari departamenti tarkibida Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini muvofiqlashtirish shu'basi (keyingi o'rinlarda — Shu'ba) tashkil etildi hamda Shu'baning asosiy vazifalari belgilab berildi.

Bugungi kunda Shu'ba seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi mas'ul davlat organlari va tashkilotlari bilan doimiy faoliyat olib bormoqda.

Jumladan:

Favqulodda vaziyatlar vazirligining zilzilalar vaqtida aholi tomonidan tegishli harakatlar va tadbirlar amalga oshirilishi, seysmoprognostik monitoring amalga oshirilishini tashkil etish hamda kuchli va talafotli zilzilalar sodir bo'lishi xavfi mavjud bo'lganida ularning oqibatlarini bartaraf etish sohasidagi;

Qurilish vazirligining qurilayotgan binolar va inshootlarning seysmik xavfsizligi ta'minlanishini texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlar talablariga muvofiqligini baholash hamda nazorat qilish, shuningdek, mavjud binolar va inshootlarning zilzilabardoshligini oshirish sohasidagi;

Fanlar akademiyasining seysmik xavfni turli masshtablarda baholash, seysmik jihatdan hududlashtirish, zilzilalarni vaqt kesimida

prognoz qilish, binolar va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash bo'yicha uslubiyotlarni ishlab chiqish, hududlarning seysmik xavfi va seysmik xatariga doir turli masshtabli xaritalarini tuzish sohasidagi ishlarini muvofiqlashtirmoqda.

Hozirda seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasida yagona davlat siyosatini amalga oshirish, uni davlat tomonidan tartibga solish hamda qo'shimcha vazifalarni bajarish uchun Shu'ba faoliyat yo'nalishlarini kengaytirish zarurati mavjud.

Seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi mas'ul davlat organlari faoliyatini muvofiqlashtirish samaradorligini oshirish uchun Shu'ba quyidagi sohalar yo'nalishlarida salohiyatli kadrlarga ega bo'lishi lozim:

seysmologiya sohasida ilm-fan va ta'limni rivojlantirish hamda Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi faoliyatini tartibga solish;

aholi va davlat organlarini zilzilada harakat qilishga tayyorlash hamda seysmoprognostik monitoring qilish;

respublika hududida qurilayotgan bino va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash hamda nazorat qilish (hududlar bo'yicha) tizimini takomillashtirish;

suv omborlari va gidrotexnika inshootlarining zilzilabardoshligini ta'minlash;

seysmik xavfsizlik sohasiga raqamli texnologiyalarni joriy etish;

bino va inshootlarning zilzilabardoshligini elektron texnik pasportlar asosida monitoring qilish hamda ularni mustahkamlash.

4-bob. Konsepsiyaning amalga oshirilishidan kutilayotgan natijalar

Konsepsiyaning amalga oshirilishi seysmologiya, inshootlar seysmik mustahkamligi va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini yanada rivojlantirishga hamda kelajakda O'zbekistonning barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va favqulodda hodisalarda mavjud resurslarning oqilona taqsimlanishiga imkon beradi.

Konsepsiyada rejalashtirilgan tadbirlarning amalga oshirilishi natijasida quyidagilar kutilmoqda:

aholi barcha qatlamining bo'lishi mumkin bo'lgan zilzilalarga tayyorgarligi oshiriladi va kuchli zilzilada aholi o'rtasidagi o'lim ko'rsatkichi va moddiy zarar qiymatining sezilarli darajada kamayishiga erishiladi;

kuchli zilzilalarning uzoq, o'rta va qisqa muddatli darakchilarini aniqlovchi majmualarni tayyorlashning yangi modeli yaratiladi;

er qobig'idagi lokal seysmik faol tektonik yoriqlarning texnogen kuchlanganlik-deformatsiyalanganlik holatini baholaydigan miqdoriy modellar ishlab chiqiladi;

O'zbekiston hududining o'rta masshtabli seysmik potentsiali baholangan turli darajadagi yer yoriqlarining xaritasi ishlab chiqiladi;

mintaqaviy darajadagi seysmik xavfni baholashning ilmiy-uslubiy asoslari hamda O'zbekiston hududining mayda masshtabli seysmik xatar xaritasi ishlab chiqiladi va uning bazasida dasturiy ta'minot yaratiladi;

viloyat markazlarining yirik masshtablarda muhandislik ko'rsatkichlari bo'yicha ishlab chiqilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalari ishlab chiqiladi;

o'ta noyob va muhim ahamiyatga ega bo'lgan hamda yuqori qavatli bino va inshootlarning seysmik xatarini baholash va uni monitoring qilish metodikasi ishlab chiqiladi;

Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar kesimida bosqichma-bosqich seysmik xatar baholanadi va ularning hududi uchun 1:200 000 masshtabda seysmik xatar xaritasi ishlab chiqiladi;

bino va inshootlarning texnik holatini baholashning zamonaviy uslublari ishlab chiqiladi va ularni texnik holati tadqiq qilinadi;

jamoat, turarjoy, sanoat binolari va inshootlari uchun seysmik xavf baholanadi;

O'zbekiston Respublikasidagi eng seysmik faol, o'rta faol va tinch hududlar hamda maydonlarni o'zida mujassamlashtirgan interaktiv onlayn xarita ishlab chiqiladi;

seysmik faol zonalarda joylashgan bino va inshootlar maydonining zilzilalar oqibatida deformatsiyasi, siljishi, cho'kishi kabi omillarni aniqlashga mo'ljallangan radiolokatsion kosmik monitoring tizimi joriy etiladi;

suv omborlari to'g'onlarining zilzilabardoshligini tadqiq etish doimiy kosmik monitoring qilish tizimi orqali amalga oshiriladi;

geoaxborot texnologiyalarini qo'llagan holda zilzila natijasida to'g'on o'pirilishi oqibatida suv bosishi mumkin bo'lgan hududlarning vizual modellari yaratiladi;

zilzila natijasida suv omborlari to'g'onlari o'pirilishi oqibatida qutqaruv ishlarini tashkillashtirishida tegishli vazirlik va idoralarni zarur kosmik suratlar hamda ishlov berilgan ma'lumotlar bilan ta'minlash tizimi yaratiladi;

hayotni ta'minlovchi tizimlarni seysmik mustahkamlash bo'yicha tavsiyalar va tadbirlar ishlab chiqiladi, inshootlarni loyihalash, qurish va ekspluatatsiya qilish jarayonida foydalanish uchun loyiha tashkilotlariga tarqatiladi;

seysmik va kompleks-prognostik kuzatuvlar tarmog'i to'liq avtomatlashtiriladi va jahon talablariga mos ravishda takomillashtiriladi;

seysmik stansiyalar tarmog'i optimallashtiriladi, respublika bo'yicha ikki va undan yuqori ($M \geq 2,0$) magnitudali zilzilalarni qayd etish imkonini beruvchi tarmoq yaratiladi;

respublikadagi muhim obyektlar hududlarini lokal seysmik va kompleks monitoring qilish imkoniyati yaratiladi. Yangi tizimda obyektlar joylashuvi hisobga olingan holda kuzatuv stansiyalari joylashtiriladi;

seysmik kuzatuvlar tarmog'i xalqaro monitoring tarmoqlariga integratsiyalanadi va xalqaro talab darajasidagi kuzatuvlar tarmog'i yaratiladi;

kuzatuv punktlari sonining ko'payishi prognoz ma'lumotlarining sifati va aniqlik darajasini oshiradi;

prognoz yo'nalishlari jahon tajribasini o'rgangan holda kengaytiriladi, qo'shimcha kuzatuv usullari (erning deformatsiyalanganligi, GPS kuzatuvlar va hokazo) o'zlashtiriladi va prognoz yo'nalishiga tatbiq etiladi, prognoz sifat darajasi oshiriladi;

mahalliy xomashyodan xususiy uylarning (individual binolarni) elementar usulda zilzilabardoshligini oshirish bo'yicha uslubiy qo'llanma ishlab chiqiladi;

Seysmoprognostik monitoring respublika markazining seysmik va kompleks prognostik stansiyalari bilan prognoz ma'lumotlar almashinuvi jarayoni raqamlashtiriladi;

Seysmoprognostik monitoring respublika markazining raqamlashtirilgan seysmik kuzatuvlar hamda kuchli zilzilalarni qayd etish tarmog'i yaratiladi;

zamonaviy asbob-uskunalarda o'tkazilgan gidrogeoseysmologik tajribalar asosida gidrogeodinamik maydonlardagi anomal o'zgarishlarga asosan o'rta va uzoq muddatli

zilzila darakchilarini aniqlashning zamonaviy raqamli (avtomatlashgan) usuli yaratiladi;

kuchli zilzilalar (o'rta va qisqa muddatli, makon va zamon bo'yicha) to'g'risida darak beruvchi majmualarni tayyorlashning yangi modeli yaratiladi va zilzilaning namoyon bo'lish qonuniyatlari ishlab chiqiladi;

fuqarolar uchun zilzila vaqtida tegishli harakat va tadbirlarni amalga oshirish bo'yicha uslubiy qo'llanma hamda video roliklar tayyorlanadi;

respublikaning seysmik faol zonalarida qurilayotgan besh qavatdan yuqori tanlangan binolarni tabiiy (vibrodinamik uskuna, raqamlashtirilgan instrumental asbob-uskunalar va boshqalar yordamida) sinovdan o'tkazish amaliyoti yo'lga qo'yiladi;

Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti bazasida qurilish konstruksiyalarini dinamik sinovlardan, modellashtirilgan bino va inshootlarni seysmoplatforma yordamida eksperimentdan o'tkazishga mo'ljallangan zamonaviy laboratoriya tashkil etiladi;

tegishli oliy ta'lim tashkilotlari seysmik xavfsizlikni ta'minlash yo'nalishlarida kadrlar tayyorlashni amalga oshiradi hamda zarur asbob-uskunalar, hisoblash texnika vositalari hamda butlovchi materiallar bilan ta'minlanadi;

seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi mas'ul davlat organlari va tashkilotlarining sohaga oid faoliyat yo'nalishi bo'yicha moddiy-texnika bazasi mustahkamlanadi;

kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish dasturlari ishlab chiqiladi, shuningdek, konferensiyalar, seminarlar va boshqa tadbirlar, shu jumladan xorijiy mamlakatlarda stajirovkalar tashkil etiladi;

respublikaning seysmik faol zonalarida qurilayotgan bino va inshootlarni zilzila kuchini so'ndiruvchi qurilmalar bilan jihozlash hamda zilzilabardoshligini oshiruvchi yangi innovatsion qurilish materiallari bilan qurish amaliyoti yo'lga qo'yiladi;

aholining bo'lishi mumkin bo'lgan zilzilalarga tayyorgarligini oshirish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar majmui ishlab chiqiladi va muntazam seminar-treninglar o'tkaziladi;

respublikaning seysmik faol zonalarida joylashgan maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, professional va oliy ta'lim

tashkilotlari, shuningdek, tibbiyot muassasalarining bino va inshootlari bosqichma-bosqich instrumental tekshiruvdan o'tkaziladi;

ko'priklar, transport tonnellari, yo'llar, metropolitenlar, yer osti inshootlari va boshqa tizimlarning seysmik zaifligini nazorat qilish uchun elektron texnik pasportlar (elektron (raqamli) ma'lumotlar bazasi)ni shakllantirish amaliyoti joriy etiladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PF-144-son Farmoniga

1a-ILOVA

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish konsepsiyasining maqsadli ko'rsatkichlari va indikatorlari

T/r	Maqsadli ko'rsatkichlar	O'lchov birligi	Indikatorlar (yillar kesimida)				
			Jami	2022	2023	2024	2025
1.	Jahon tajribasidan kelib chiqib muhandislik ko'rsatkichlarida tuzilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalariga ega respublika shaharlarining sonini oshirish.	ta	24	3	6	7	8
2.	Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar tumanlari va shaharlari hamda Toshkent shahar tumanlari kesimida seysmik xatarning baholanganlik sonini oshirish.	ta	208	40	50	55	63
3.	Bino va inshootlar hamda ularning konstruksiyalarini seysmik kuchlar ta'siriga mustahkamlik, bikrlilik va ustuvorlik talablari bo'yicha baholash (sinov) ishlarini bajarish uchun tajriba-sinov laboratoriyalari sonini ko'paytirish.	ta	10	2	2	3	3
4.	Bino va inshootlarning haqiqiy o'lchamdagi konstruksiyalarini murakkab kuchlanish (bir vaqtning o'zida cho'zilish-siqilish, egilish, siljish va buralish) holatida mustahkamligi va zilzilabardoshligini aniqlash bo'yicha sinov ishlarini amalga oshirish.	ta	18	2	3	5	8
5.	Seysmologiya, bino va inshootlar seysmik mustahkamligi va seysmik xavfsizlik sohasidagi chet el jurnallarida (Web of Science va Scopus) respublika olimlarining chop etilgan maqolalari sonini oshirish.	ta	250	40	60	70	80
6.	Seysmologiya, bino va inshootlar seysmik mustahkamligi va seysmik xavfsizlik sohasida ilmiy darajali xodimlar sonini hamda himoya qilingan dissertatsiyalar (PhD, DSc) sifatini oshirish.	ta	100	15	25	30	30
7.	Seysmik xavfsizlik sohasida faoliyat olib borayotgan kadrlarni jahonning yetakchi	nafar	150	30	40	40	40

	institutlari va markazlariga malaka oshirish hamda stajirovka o'tash uchun yuborish.						
8.	Seysmik xavfsizlik bo'yicha jahonning ilg'or tashkilotlari mutaxassislari ishtirokida seminar va konferensiyalar tashkil etish.	ta	14	2	3	4	5
9.	Keng polosali seysmometrlar tarmog'ini kengaytirish (25 ta keng polosali seysmometr o'rnatish).	ta	25	4	6	7	8
10.	Seysmik stansiyalar tarmog'ini optimallashtirish, respublika bo'yicha ikki va undan yuqori ($M \geq 2,0$) magnitudali zilzilalarni qayd etish imkonini beruvchi yangi stansiyalar ochish.	dona	14	2	3	4	5
11.	Magnitometrik kuzatuvlar tarmog'ini kengaytirish (Respublika bo'yicha qo'shimcha 15 ta magnitometr o'rnatish).	dona	15	2	3	4	6
12.	Gidroseysmologik kuzatuvlar tarmog'ini kengaytirish.	dona	20	3	4	6	7
13.	Seysmoprognozistik monitoring respublika markazida ishlovchi muhandis va texnik xodimlarning zamonaviy ilmiy asbob-uskunalar bilan ishlash va dasturlardan foydalanish bo'yicha malakasini oshirish.	nafar	100	10	20	30	40
14.	Qo'shni respublikalar bilan ma'lumotlar almashinuvini yo'lga qo'yish (20 ta stansiya bo'yicha).	dona	20	3	4	6	7
15.	Magnitometrik kuzatuv punktlarini to'liq raqamli magnitometrlar bilan ta'minlash.	dona	15	2	3	4	6
16.	Prognoz yo'nalishlarini jahon tajribasini o'rgangan holda kengaytirish uchun deformometr (6 ta) va naklonomer (6 ta) asbob-uskunalarini xarid qilish.	dona	12	-	3	4	5

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PF-144-son Farmoniga

2-ILOVA

O'zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta'minlash tizimini 2025-yilgacha takomillashtirish konsepsiyasini 2022-2023-yillarda amalga oshirish

"YO'L XARITASI"

Oldingi tahrirga qarang.

T/r	Tadbir nomi	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddatlari	Moliyalashtirish manbalari	Mas'ul ijrochilar
I. Seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasidagi huquqiy asoslarni hamda qurilish me'yoriy hujjatlarini (QMQ, ShNQ) takomillashtirish					
1.	"O'zbekiston Respublikasining seysmik faol	1. Sohadagi yetuk mutaxassis va olimlarni keng jalb	2022-yil 1-iyun	-	Fanlar akademiyasi, Qurilish vazirligi, Favqulodda

	zonalarda qurilishi rejalashtirilayotgan xavflilik omili IV toifaga mansub bo'lgan bino va inshootlarga zilzilabardoshlik bo'yicha xulosalar berish tartibini joriy etish" to'g'risida normativ-huquqiy hujjat loyihasini ishlab chiqish.	qilgan holda ishchi guruhni shakllantirish. 2. Hujjat loyihasini ishlab chiqish, uni manfaatdor vazirliklar va idoralar bilan kelishish. 3. Hujjat loyihasini Vazirlar Mahkamasiga kiritish.	2022-yil 15-iyul 2022-yil 1-avgust		vaziyatlar vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar
2.	"O'zbekiston Respublikasi aholisini zilzilaga tayyorlash tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi Hukumat qarorini ishlab chiqish.	1. Soha olimlari va mutaxassislarini jalb qilgan holda ishchi guruhni shakllantirish. 2. Hukumat qarori loyihasini ishlab chiqish va Vazirlar Mahkamasiga kiritish.	2022-yil 1-oktabr 2023-yil 1-iyun	-	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Fanlar akademiyasi, manfaatdor vazirlik va idoralar
3.	"Seysmik xavfsizlik sohasi a'lochisi" ko'krak nishonini ta'sis etish to'g'risida Hukumat qarorini ishlab chiqish.	1. Sohadagi yetuk mutaxassis va olimlarni keng jalb qilgan holda ishchi guruhni shakllantirish. 2. Hujjat loyihasini ishlab chiqish, uni manfaatdor vazirliklar va idoralar bilan kelishish. 3. Hujjat loyihasini Vazirlar Mahkamasiga kiritish.	2022-yil 1-avgust 2022-yil 15-dekabr 2023-yil 1-may	-	Fanlar akademiyasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Qurilish vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar
4.	"Ko'p qavatli binolarni loyihalash" shaharsozlik normalari va qoidalarini ilmiy-tadqiqot va tajriba sinov natijalari asosida ishlab chiqish.	1. O'zbekiston sharoitida so'nggi zamonaviy usullarni o'rganib, tahlil qilgan holda "Ko'p qavatli binolarni loyihalash" shaharsozlik normalari va qoidalarini ilmiy-tadqiqot va tajriba-	2022-yil 1-dekabr	-	Qurilish vazirligi, Fanlar akademiyasi, manfaatdor vazirlik va idoralar

		<p>sinov natijalari asosida ishlab chiqish bo'yicha takliflarni tayyorlash.</p> <p>2. Xorijiy tashkilotlar va konsultantlarni jalb etgan holda "Ko'p qavatli binolarni loyihalash" shaharsozlik normalari va qoidalarini ilmiy-tadqiqot va tajriba-sinov natijalari asosida ishlab chiqish.</p>	2023-yil 1-dekabr		
5.	"UMS-22" milliy makroseysmik shkalasini ishlab chiqish.	<p>1. Ishchi guruhni shakllantirish.</p> <p>2. Rivojlangan davlatlarda qo'llanilayotgan makroseysmik shkalalarni o'rganish va tahlil qilish.</p> <p>3. "UMS-22" milliy makroseysmik shkalasini ishlab chiqish.</p> <p>4. Tegishli hujjat loyihasini Qurilish vazirligiga tasdiqlash uchun kiritish.</p>	2022-yil 1-iyun 2022-yil 1-iyul 2022-yil 1-dekabr 2023-yil 1-fevral	-	Fanlar akademiyasi, Toshkent shahridagi Turin politexnika universiteti, Seysmologiya instituti, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti, Qurilish vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar
6.	Seysmik hududlarda transport inshootlari qurilishiga oid tegishli hujjatni xorijiy tajribani inobatga olgan holda qayta ishlab chiqish.	<p>1. Sohadagi yetuk mutaxassis va olimlardan iborat ishchi guruhni shakllantirish.</p> <p>2. Seysmik hududlarda transport inshootlari qurilishiga oid tegishli hujjat asosida qurib foydalanishga topshirilgan inshootlarda tabiiy sinovlar o'tkazish.</p> <p>3. Xorijiy tajribani inobatga olgan holda tegishli hujjatni qayta ishlab chiqish hamda Qurilish vazirligining</p>	2022-yil 1-iyul 2023-yil iyun 2023-yil 1-sentabr	-	Transport vazirligi, Avtomobil yo'llari ilmiy-tadqiqot instituti, Qurilish vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar

		ilmiy-texnik kengashida muhokama qilish va belgilangan tartibda tasdiqlash.			
7.	QMQ 2.01.03-19 “Zilzilaviy hududlarda qurilish” me’yoriy hujjatining IV bo‘limini to‘lqin nazariyasining hisoblash usullari bo‘yicha qo‘llanma ishlab chiqish.	1. QMQ 2.01.03-19 “Zilzilaviy hududlarda qurilish” me’yoriy hujjatining IV bo‘limini to‘lqin nazariyasining hisoblash usullari bo‘yicha qo‘llanma ishlab chiqish. 2. QMQ 2.01.03-19 “Zilzilaviy hududlarda qurilish” me’yoriy hujjatining IV bo‘limini to‘lqin nazariyasining hisoblash usullari bo‘yicha qo‘llanmani Qurilish vazirligining ilmiy-texnik kengashida muhokama qilish va chop etish.	2022-yil 15-dekabr 2023-yil 15-aprel	Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutining budjet va budjetdan tashqari mablag‘lari	Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti, Qurilish vazirligi
8.	Shaharsozlikda o‘zlashtiriladigan hududlarni mufassal seysmik hududlashtirish va seysmik mikrohududlashtirish xartasini yaratish hamda uning asosida normativ-texnik hujjat ishlab chiqish.	1. Ishchi guruhni shakllantirish, shaharsozlikda o‘zlashtiriladigan hududlarni mufassal seysmik hududlashtirish va seysmik mikrohududlashtirish ning ilmiy-uslubiy asoslarini ishlab chiqish. 2. O‘zbekiston hududining mufassal seysmik hududlashtirish va seysmik mikrohududlashtirish xartasi asosida tegishli hujjat loyihasini ishlab chiqish. 3. Hujjat loyihasini Qurilish	2022-yil 1-iyul 2023-yil 1-fevral 2023-yil 1-aprel	Seysmologiya institutining budjet va budjetdan tashqari mablag‘lari	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti, Qurilish vazirligi

		vazirligiga tasdiqlash uchun kiritish.			
9.	<p>“Gidrotexnika inshootlariga bo‘ladigan yuklanish va ta’sirlar”, “Temir yo‘l va avtomobil yo‘llari tonnolari”, “Gidrotexnik inshootlar asoslari”, “Ko‘priklar va quvurlar” normativ hujjatlariga zilzilabardoshlik sohasidagi zamonaviy yutuqlar va ilg‘or xorijiy tajribani hisobga olgan holda o‘zgartirishlar kiritish.</p>	<p>1. Ishchi guruhni shakllantirish, normativ hujjatlarga kiritilayotgan o‘zgartirishlarni tegishli idoralar bilan kelishish.</p> <p>2. Qo‘shimchalar kiritilgan normativ hujjatlarni Qurilish vazirligining ilmiy-texnik kengashida muhokama qilish va belgilangan tartibda tasdiqlash.</p>	<p>2023-yil 1-oktabr</p> <p>2023-yil 1-dekabr</p>	-	<p>Suv xo‘jaligi vazirligi, Transport vazirligi, Qurilish vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar</p>
II. Aholini zilzilaga tayyorlash ishlarini takomillashtirish					
10	<p>Tashkilotlarda tegishli soha mutaxassislarini jalb etgan holda zilzila va uning oqibatlariga oid ko‘rgazmali o‘quv-uslubiy vositalar yordamida amaliy o‘quv mashg‘ulotlarini tashkil etish.</p>	<p>1. Tashkilotlarda zilzila va uning oqibatlariga oid ko‘rgazmali o‘quv-uslubiy vositalardan foydalangan holda amaliy o‘quv mashg‘ulotlarini tashkil etish bo‘yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish.</p> <p>2. Chora-tadbirlarni tasdiqlash uchun Seysmologiya, seysmik chidamli qurilish hamda O‘zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligi bo‘yicha idoralararo ilmiy-texnik kengash (keyingi o‘rinlarda — Kengash)ga kiritish.</p>	<p>2022-yil 1-iyul</p> <p>2022-yil 1-sentabr</p>	-	<p>Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Fanlar akademiyasi, vazirliklar va idoralar, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, xo‘jalik birlashmalari hamda boshqa tashkilotlar, milliy teleradiokompaniya</p>

		3. Tasdiqlangan chora-tadbirlar asosida amaliy o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish hamda ommaviy axborot vositalarida keng yoritish.	2022-2023-yillar davomida		
11	Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohasida band bo'lmagan aholi qatlami, shuningdek, jismoniy imkoniyati cheklangan shaxslar uchun zilzilada harakat qilishga mo'ljallangan o'quv-uslubiy materiallarni tayyorlash.	1. O'quv-uslubiy qo'llanmani ishlab chiqish. 2. Tayyorlangan o'quv-uslubiy qo'llanma bo'yicha hududlarda ilmiy-amaliy seminar-treninglar o'tkazish va aholiga yetkazish.	2022-yil 1-avgust 2022-2023-yillar davomida	Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligi ni va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi (keyingi o'rinlarda — Jamg'arma) mablag'lari	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Fanlar akademiyasi, vazirliklar va idoralar, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, xo'jalik birlashmalari
III. Qurilish konstruksiyalarining mustahkamligini tajriba yo'li orqali sinash hamda bino va inshootlarning seysmik mustahkamligini oshirish					
12	Bino va inshootlar hamda ularning konstruksiyalarini seysmik kuchlar ta'siriga mustahkamlik, birklik va ustuvorlik talablari bo'yicha baholash (sinov) hamda ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirish maqsadida maxsus mobil ko'chma laboratoriya tashkil etish.	1. Maxsus mobil ko'chma sifat laboratoriyasini xarid qilish bo'yicha asoslangan takliflarni Jamg'arma kengashiga taqdim etish. 2. Qurilish konstruksiyalarining sifatini tekshirishga mo'ljallangan mobil laboratoriya jihozlarini xarid qilish choralarini ko'rish.	2022-yil 1-avgust 2022-yil 1-dekabr	Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti hamda Jamg'arma mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti
13	Seysmik zaifligi aniqlangan ijtimoiy soha obyektlarini instrumental-	1. Seysmik zaif ijtimoiy soha obyektlari ro'yxatini shakllantirish. 2. Ijtimoiy soha obyektlarini	har yili 1-aprelga qadar doimiy	Jamg'arma mablag'lari	Fanlar akademiyasi, manfaatdor vazirlik va idoralar

	texnik tekshiruvdan o'tkazish.	zilzilabardoshlik bo'yicha instrumental-texnik tekshiruvdan o'tkazish.			
IV. Bino va inshootlarning seysmik mustahkamligini ta'minlash hamda ularning monitoringini takomillashtirish					
14	Respublikamizdagi mavjud ko'p kvartirali uy-joy fondini xatlovdan o'tkazish.	1. Respublikamizdagi mavjud ko'p kvartirali uy-joy fondini qaytadan xatlovdan o'tkazish. 2. Eksploatatsiya muddatini o'tab bo'lgan ko'p kvartirali uy-joylar hamda seysmik zaifligi va avariya alomatlari aniqlangan uylarni buzib, o'rnida bosqichma-bosqich yangi uy-joylar qurish bo'yicha zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish.	2022-yil 1-oktabrdan boshlab doimiy	-	Uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish vazirligi
V. Ko'priklar, yo'l o'tkazgichlar va tonnellarning seysmik mustahkamligini hisoblash usullarini hamda monitoringini takomillashtirish					
15	Ko'priklar va yo'l o'tkazgichlarning texnik holatini baholashda zilzilabardoshlik talablarini e'tiborga oluvchi tavsiyalar ishlab chiqish.	1. Ishchi guruhni shakllantirish, ko'priklar, yo'l o'tkazgichlar va tunnel inshootlarini texnik holatini baholashda zilzilabardoshlik talablarini e'tiborga oluvchi tavsiyalarni ishlab chiqish va uni mutaxassislar o'rtasida keng muhokamadan o'tkazish. 2. Tavsiyalarni ko'rib chiqish va tasdiqlash uchun Kengashga kiritish.	2022-yil 1-oktabr 2023-yil 1-iyun	Transport vazirligi, Avtomobil yo'llari qo'mitasi mablag'lari	Transport vazirligi, Avtomobil yo'llari qo'mitasi, Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti, Avtomobil yo'llari ilmiy-tadqiqot instituti va Transport universiteti
16	Respublikadagi barcha sun'iy inshootlarning (ko'priklar, tonnellar,	1. Respublikadagi barcha sun'iy inshootlarni xatlovdan o'tkazish.	2022-yil 1-dekabr qadar	Avtomobil yo'llari ilmiy-tadqiqot institutining budget va	Transport vazirligi, Avtomobil yo'llari ilmiy-tadqiqot instituti

	estakadalar, temir yo‘l ko‘priklari va boshqalar) yagona raqamlashtirilgan ma‘lumotlar bazasini tashkil etish.	2. Aniqlangan egasiz sun‘iy inshootlarni idoraviy mansubligi bo‘yicha biriktirish to‘g‘risida Vazirlar Mahkamasiga taklif kiritish.		budjetdan tashqari mablag‘lari	
17	Respublikadagi barcha mavjud sun‘iy inshootlarning elektron texnik pasportlarini shakllantirish va platformaga kiritish.	1. Respublika miqyosida mutaxassislar ishtirokida ishchi guruhni shakllantirish. 2. Sun‘iy inshootlarning elektron texnik pasportlashtirish amaliyotni yo‘lga qo‘yish. 3. Yig‘ilgan ma‘lumotlarni qayta ishlash va ekspluatatsiya qilinayotgan sun‘iy inshootlarning elektron texnik pasportlari bo‘yicha elektron bazani shakllantirish.	2022-yil 1-iyul 2022-yil 1-avgust 2023-yil 1-martga qadar	Transport vazirligi, Avtomobil yo‘llari ilmiy-tadqiqot institutining byudjet va budjetdan tashqari mablag‘lari	Transport vazirligi, Avtomobil yo‘llari ilmiy-tadqiqot instituti
18	Temir yo‘l ko‘priklarining zilzilabardoshlik darajasini hisoblashda unga ta‘sir etuvchi seysmik yuklarni real yoki sintetik zilzilalarning yozuvlaridan (akselerogramma, seysmogramma) foydalangan holda hisoblash usulini ishlab chiqish.	1. Toshkent davlat transport universiteti professor o‘qituvchilari va olimlari ishtirokida xorijiy tajribani chuqur o‘rganish. 2. Ilmiy-tadqiqot va tajriba sinov natijalarini tahlil qilgan holda temir yo‘l ko‘priklarining zilzilabardoshlik darajasini hisoblash usullarini ishlab chiqish. 3. Ishlab chiqilgan hisoblash usullarini tasdiqlash uchun Kengashga kiritish.	2022-yil 1-iyul 2022-yil 1-dekabr 2023-yil 15-mart	Toshkent davlat transport universitetining budjet va budjetdan tashqari mablag‘lari, Jamg‘arma mablag‘lari	Transport vazirligi, Toshkent davlat transport universiteti
19	Temir yo‘l ko‘priklarida	1. Toshkent davlat transport universiteti	2023-yil 1-mart	Toshkent davlat transport	

	seysmik himoyalash qurilmalari parametrlarini tanlash va hisoblash usullarini ishlab chiqish.	professor o'qituvchilari va olimlari ishtirokida xorijiy tajribani chuqur o'rgangan holda temir yo'l ko'priklarida seysmik himoyalash qurilmalarning optimal parametrlarini tanlash va hisoblash usullarini ishlab chiqish. 2. Ishlab chiqilgan hisoblash usullarini tasdiqlash uchun Kengashga kiritish.	2023-yil 15-mart	universitetining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Transport vazirligi, Toshkent davlat transport universiteti
20	O'zbekiston Respublikasi sharoitida avtomobil yo'llaridagi ko'priklarda seysmik himoyalash qurilmalari konstruksiyalarining joylashtirilishi bo'yicha yangi texnik yechimlarni ishlab chiqish.	Toshkent davlat transport universiteti professor o'qituvchilari va olimlari ishtirokida xorij tajribasini hisobga olgan holda avtomobil yo'llaridagi ko'priklarda seysmik himoyalash qurilmalari konstruksiyalarining joylashtirilishi bo'yicha yangi texnik yechimlarni ishlab chiqish.	2023-yil 1-iyul	Toshkent davlat transport universitetining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Transport vazirligi, Toshkent davlat transport universiteti
VI. Gruntli inshootlar, suv omborlari to'g'onlari hamda gidrotexnik inshootlarning seysmik mustahkamligini nazorat qilishni takomillashtirish					
21	Gruntli inshootlar, suv omborlari to'g'onlarining seysmik mustahkamligini ta'minlash mezonlarini ishlab chiqish.	1. Ishchi guruhni shakllantirish, gruntli inshootlar, suv omborlari to'g'onlarining seysmik mustahkamligini ta'minlash mezonlarini ishlab chiqish va uni mutaxassislar o'rtasida keng muhokamadan o'tkazish.	2022-yil 15-dekabr	Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Suv xo'jaligi vazirligi, Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti

		2. O'zbekiston Respublikasi Suv xo'jaligi vazirligiga seysmik mustahkamlikni ta'minlash mezonlarini bo'yicha takliflar kiritish.	2023-yil 15-fevral		
		3. Suv omborlari to'g'onlarini mazkur mezonlar asosida sinovdan o'tkazish.	2023-yil 1-oktabrga qadar		
22	Respublikadagi toifalangan suv omborlarining (birinchi navbatda seysmik zonalarda joylashganlar) zilzilabardoshlik bo'yicha monitoringini yuritish.	1. Ishchi guruhni shakllantirish. 2. Ekspertlar bilan respublikadagi toifalangan suv omborlarini zilzilabardoshlik bo'yicha monitoringini yuritish.	2022-yil 15-iyul 2023-yil 1-iyuldan boshlab doimiy	Suv xo'jaligi vazirligi hamda Jamg'arma mablag'lari	Suv xo'jaligi vazirligi, Qurilish vazirligi, Fanlar akademiyasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi
VII. Seysmoprognostik monitoring hamda seysmologik kuzatuvlar tarmog'ini takomillashtirish					
23	Seysmoprognostik monitoring respublika markazini keng polosali zamonaviy seysmometrlar, magnitometrlar, deformometrik, impuls elektromagnit, naklonometriklar bilan ta'minlash bo'yicha Vazirlar Mahkamasiga asoslantirilgan takliflar kiritish.	1. Keng polosali zamonaviy seysmometrlar, magnitometrlar, deformometrik, impuls elektromagnit, naklonometrikning tavsiflari va narxlari to'g'risidagi ma'lumotlarni to'plash. 2. Xarid qilinadigan jihozlarning ro'yxatini shakllantirish. 3. Xarid qilish bo'yicha Vazirlar Mahkamasiga asoslantirilgan takliflar kiritish.	2022-yil 1-iyul 2022-yil 1-avgust 2022-yil 1-sentabr	Jamg'arma mablag'lari	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Seysmoprognostik monitoring Respublika markazi
24	Milliy seysmik kuzatuvlar tarmog'ini Seysmologiya bo'yicha	1. Milliy seysmik kuzatuvlar tarmog'ini Seysmologiya bo'yicha birlashgan ilmiy-tadqiqot	2022-yil 15-iyul	Seysmoprognostik monitoring Respublika markazi mablag'lari	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari

	birlashgan ilmiy-tadqiqot muassasalari (Incorporated Research Institutions for Seismology) global tarmog'iga ulash.	muassasalari global tarmog'iga ulash bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish. 2. Milliy seysmik kuzatuvlar tarmog'ini Seysmologiya bo'yicha birlashgan ilmiy-tadqiqot muassasalari (Incorporated Research Institutions for Seismology) global tarmog'iga ulash choralari ko'rish.	2022-yil 15-oktabr		ni rivojlantirish vazirligi
VIII. Seysmologiya, bino va inshootlarning seysmik mustahkamligi hamda seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasida oliy ma'lumotli, shuningdek, ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlashni takomillashtirish					
25	“Oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosliklari” ro'yxatini takomillashtirish.	1. “Asoslar, poydevor va yer osti inshootlari. Ko'priklar va transport tonnellari. Yo'llar, metropolitenlar”, “Gruntlar va tog' jinslari mexanikasi” ixtisosliklarini xorijiy tajribani inobatga olgan holda qayta ko'rib chiqish hamda ularning negizida “Geotexnika” ixtisosligini tashkil etish. 2. Oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosliklari ro'yxatiga “Seysmik xavfsizlik” ixtisosligini kiritish. 3. “Geotexnika” va “Seysmik xavfsizlik” ixtisosliklari bo'yicha ilmiy darajalar beruvchi ilmiy kengashlar tuzish.	2022-yil 15-iyul 2022-yil 25-avgust 2022-yil 15-sentabr	-	Oliy attestatsiya komissiyasi, Fanlar akademiyasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
26	Namangan muhandislik-	1. Amaliyot o'tash bo'yicha chora-	2022-yil 1-iyul	-	Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi,

	qurilish instituti hamda Farg'ona politexnika instituti o'qituvchilari va magistrantlarining Toshkent shahridagi Turin politexnika universitetida zilzilabardoshlik bo'yicha amaliyot o'tashi tizimini yo'lga qo'yish.	tadbirlar ishlab chiqish va tasdiqlash. 2. Amaliyot o'tashni tashkil etish.	doimiy		Toshkent shahridagi Turin politexnika universiteti
27	Fanlar akademiyasi Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti hamda Seysmologiya instituti faoliyat yo'nalishlarini qayta ko'rib chiqish.	1. Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti hamda Seysmologiya instituti faoliyati bo'yicha tahliliy ma'lumotlarni tayyorlash. 2. Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti hamda Seysmologiya instituti faoliyatini jahon andozalariga mos ravishda qaytadan tashkil etish bo'yicha Vazirlar Mahkamasiga taklif kiritish. 3. Vazirlar Mahkamasi qarori asosida yangidan qayta tashkil etilgan Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti hamda Seysmologiya instituti faoliyatini yo'lga qo'yish.	2022-yil 1-avgust 2022-yil 15-noyabr 2023-yil 2-yanvar	-	Vazirlar Mahkamasi, Fanlar akademiyasi, Ta'lim sifatini nazorat qilish inspeksiyasi
IX. Seysmologiya, bino va inshootlarning seysmik mustahkamligi hamda seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasida ilm-fanni rivojlantirish					
28	Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini	1. Seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va	2022-yil 1-avgust	Innovatsion rivojlanish vazirligining tanlovlari	Innovatsion rivojlanish vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar

	va seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasi ilmiy yo'nalishlarida fundamental, amaliy va innovatsion loyihalar tanlovini o'tkazish va moliyalashtirish.	seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasi muammolari ilmiy yechimiga qaratilgan takliflarni (tematik mavzularni) o'rnatilgan tartibda shakllantirilib, Innovatsion rivojlanish vazirligiga taqdim etish. 2. Taqdim etilgan tematik mavzular asosida belgilangan tartibda loyihalar tanlovini e'lon qilish. 3. Tanlov shartlaridan o'tgan loyihalarni moliyalashtirish	2022-yil 15-avgust 2022-yil 1 noyabr	natijalari bo'yicha ajratiladigan grantlar	
29	Zilzilada amaliy harakatlanishni o'rgatishga mo'ljallangan ko'chma mobil zilzila simulyatorini yaratish mavzusida maqsadli innovatsion ilmiy-texnik loyihasini ishlab chiqish.	1. Zilzilada amaliy harakatlanishni o'rgatishga mo'ljallangan ko'chma mobil zilzila simulyatorini yaratish mavzusida innovatsion loyihani ishlab chiqish. 2. Loyihani Innovatsion rivojlanish vazirligiga taqdim etish.	2022-yil 15-iyul 2022-yil 15-avgust	Innovatsion rivojlanish vazirligining tanlovlari natijalari bo'yicha ajratiladigan grantlar	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Innovatsion rivojlanish vazirligi
X. Seysmologiya va inshootlar seysmik mustahkamligi sohasidagi ilmiy laboratoriyalar faoliyatini takomillashtirish hamda yangi ilmiy-o'quv laboratoriyalar tashkil etish					
30	Seysmologiya instituti tarkibidagi "Axborot-tahlil markazi" shtat birliklari doirasida "Seysmik va seysmoprognozistik ma'lumotlarning ilmiy tahlili" laboratoriyasini tashkil etish bo'yicha Vazirlar	1. Laboratoriya vazifalarini, istiqboldagi tadqiqotlarning yo'nalishlarini, shtat jadvalini belgilash. 2. Laboratoriyani tashkil etish bo'yicha takliflarni Vazirlar Mahkamasiga kiritish.	2022-yil 1-iyul 2022-yil 1-noyabr	-	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti

	Mahkamasiga taklif kiritish.				
31	Seysmologiya instituti tarkibidagi “Yangibozor geofizik observatoriyasi” noyob obyekti asosida “Geofizik ilmiy tajriba observatoriya”sini tashkil qilish.	1. Observatoriya vazifalarini, istiqboldagi tadqiqotlarning yo‘nalishlarini, shtat jadvalini belgilash. 2. Observatoriyaning zarur geofizik asbob-uskunalar bilan jihozlash.	2022-yil 1-avgust 2023-yil 1-avgust	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti hamda Jamg‘arma mablag‘lari	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti
32	Namangan muhandislik-qurilish institutida “Bino va inshootlarni seysmik himoyalash” o‘quv-ilmiy laboratoriyasini tashkil etish.	1. Bino va inshootlarning zilzilabardoshlik bo‘yicha texnik holatini baholash, aktiv seysmik himoyalash usullari bo‘yicha ilmiy tadqiqotlar olib borishga mo‘ljallangan “Bino va inshootlarni seysmik himoyalash” o‘quv-ilmiy laboratoriyasini tashkil etish. 2. Laboratoriyaning zarur jihozlar bilan bosqichma-bosqich ta‘minlash.	2022-yil 1-iyul 2022-2023-yillar davomida	Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi, Namangan muhandislik-qurilish instituti hamda Jamg‘arma mablag‘lari	Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi
33	“Toshkent irrigatsiya va qishloq xo‘jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti” milliy tadqiqot universitetida zilzilabardoshlik bo‘yicha o‘quv-ilmiy laboratoriya tashkil etish.	1. Gruntli inshootlar, suv omborlarining to‘g‘onlari, asos va poydevorlarni zilzilabardoshlik bo‘yicha zamonaviy raqamli hisoblash usullari va dasturlari (Plaxis, Ansys, Abaqus va boshqalar) yordamida baholashga mo‘ljallangan o‘quv-ilmiy laboratoriya tashkil etish. 2. Laboratoriyaning zarur jihozlar bilan	2022-yil 1-iyul 2022-2023-	“Toshkent irrigatsiya va qishloq xo‘jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti” milliy tadqiqot universiteti hamda Jamg‘arma mablag‘lari	Suv xo‘jaligi vazirligi, Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi

		bosqichma-bosqich ta'minlash.	yillar davomida		
XI. Seysmik mustahkamlikni oshiruvchi qurilish materiallarining yangi avlodini yaratish ishlarini kengaytirish					
34	Bino va inshootlarning seysmik mustahkamligini oshiruvchi yuqori qo'shilgan qiymatli bazalt va shisha tolali lentalar ishlab chiqarish texnologiyalarini yaratish.	<p>1. Bino va inshootlarning seysmik mustahkamligini oshiruvchi yuqori qo'shilgan qiymatli bazalt va shisha tolali lentalar ishlab chiqarish texnologiyalarini yaratish bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borish.</p> <p>2. Tadqiqot natijalarini respublikaning seysmik faol hududlarida qurilayotgan turar-joy binolarida qo'llash choralarini qo'rish.</p> <p>3. Tadqiqot yakunlari bo'yicha yaratilgan ishlanmalarni butun respublikada joriy etish bo'yicha takliflarni Kengashga kiritish.</p>	<p>2022-2023-yillar davomida</p> <p>2023-yil 1-oktabr</p> <p>2023-yil 1-dekabr</p>	-	“O‘zsanoatqurilish-materiallari” uyushmasi, Innovatsion rivojlanish vazirligi, Fanlar akademiyasi
35	Ilg'or arxitektura va dizaynerlik tamoyillariga asoslangan seysmik mustahkamlikni oshiruvchi “kelajak materiallari” nomenklaturasini ishlab chiqish.	<p>1. Seysmik mustahkamlikni oshiruvchi “kelajak materiallari” nomenklaturasini ishlab chiqish uchun ishchi guruhni shakllantirish.</p> <p>2. Xorijiy tajribani chuqur o'rgangan holda seysmik mustahkamlikni oshiruvchi “kelajak materiallari” nomenklaturasini ishlab chiqish va Kengashga tasdiqlash uchun kiritish.</p>	<p>2022-yil 1-iyul</p> <p>2023-yil 1-mart</p>	-	“O‘zsanoatqurilish-materiallari” uyushmasi

36	Seysmik mustahkamlikni oshiruvchi qurilish materiallarini yaratishga qaratilgan aniq yo'nalishlarni belgilash.	<p>1. Seysmik mustahkamlikni oshiruvchi qurilish materiallarini yaratishga qaratilgan aniq yo'nalishlar doirasida innovatsion va ilmiy-amaliy tadqiqotlar tanlovini e'lon qilish.</p> <p>2. Ilmiy-amaliy tadqiqot loyihasini tanlovga taqdim etish.</p> <p>3. Tanlovda g'olib deb topilgan loyihalarni moliyalashtirish choralari ko'rish.</p>	<p>2022-yil 1-iyul</p> <p>2022-yil 1-avgust</p> <p>2022-yil 1-dekabr</p>	Innovatsion rivojlanish vazirligining tanlovlari natijalari bo'yicha ajratiladigan grantlar	Innovatsion rivojlanish vazirligi, "O'z sanoatqurilish-materiallari" uyushmasi, Fanlar akademiyasi
XII. Seysmik xavfsizlik sohasini raqamlashtirish va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish					
37	Aholining barcha qatlamini zilziladan oldin, zilzila vaqtida va zilziladan so'ng to'g'ri harakat qilishga mustaqil o'rgatish uchun mo'ljallangan mobil ilovani yaratish.	<p>1. Aholining barcha qatlamini zilziladan oldin, zilzila vaqtida va zilziladan so'ng to'g'ri harakat qilishga mustaqil o'rgatish uchun mo'ljallangan mobil ilovani yaratish uchun texnik topshiriqni ishlab chiqish.</p> <p>2. Ishlab chiqilgan mobil ilovani jamoatchilikka yetkazish choralari ko'rish.</p>	<p>2022-yil 1-iyun</p> <p>2022-yil 1-avgust</p>	Innovatsion rivojlanish vazirligining tanlovlari natijalari bo'yicha ajratiladigan grantlar	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari ni rivojlantirish vazirligi
38	Respublika hududidagi seysmik maydonlar informativ xarakteristikalari asosida seysmik jarayonlarni kuzatish va prognozlash axborot tizimini ishlab chiqish.	<p>1. Seysmik jarayonlarni kuzatish va prognozlash axborot tizim ishlab chiqish uchun ilg'or xorijiy tajribani o'rganish.</p> <p>2. Texnik topshiriqlar, loyiha-smeta hujjatlari va ish rejasini ishlab chiqish.</p>	<p>2022-yil 15-iyul</p> <p>2022-yil 15-dekabr</p>	Jamg'arma mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari ni rivojlantirish vazirligi

		3. Respublika hududidagi seysmik maydonlar informativ xarakteristikalari asosida seysmik jarayonlarni kuzatish va prognozlash axborot tizimini ishlab chiqish.	2023-yil 1-dekabr		
39	O'zbekiston Respublikasi viloyat shaharlari markazlarining raqamlashtirilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalarini ishlab chiqish.	<p>1. Andijon, Namangan, Farg'ona shaharlarining raqamlashtirilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalarini ishlab chiqish.</p> <p>2. Toshkent, Guliston, Nurafshon, Jizzax shaharlarining raqamlashtirilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalarini ishlab chiqish.</p> <p>3. Samarqand, Qarshi, Termiz, Buxoro shaharlarining raqamlashtirilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalarini ishlab chiqish.</p> <p>4. Davoiy, Nukus, Urganch shaharlarining raqamlashtirilgan seysmik mikrohududlashtirish xaritalarini ishlab chiqish.</p>	Reja-grafikka muvofiq	Jamg'arma mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti
40	Bino va inshootlar, shuningdek, ko'p kvartirali uylarning zilzilabardoshligi	1. Vazirliklar va idoralar, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, xo'jalik birlashmalari hamda boshqa	2022-yil 25-iyul	-	Vazirliklar va idoralar, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlari, xo'jalik

	bo'yicha elektron texnik pasportlarini shakllantirib, bino va inshootlar elektron texnik pasportlarining yagona integratsiyalashgan platformasiga kiritish.	tashkilotlar tomonidan o'zlariga qarashli bino va inshootlar, shuningdek, ko'p kvartirali uy-joylarning elektron texnik pasportini vizual tekshiruv asosida to'liq shakllantirish. 2. Bino va inshootlar, shuningdek, ko'p kvartirali uylarning zilzilabardoshlik bo'yicha elektron texnik pasportlarini yagona integratsiyalashgan platformaga kiritish.	2023-yil 1-mart		birlashmalari hamda boshqa tashkilotlar
XIII. Seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasiga kosmik tadqiqotlarni keng joriy etish					
41	O'zbekiston Respublikasidagi seysmik jarayonlarni (faol, o'rta faol va tinch hududlar) hamda maydonlarni o'zida mujassamlashtirgan interaktiv onlayn xarita ishlab chiqish.	1. Respublikadagi eng seysmik faol, o'rta faol va tinch hududlarni aniqlash. 2. Texnik topshiriqlar, loyiha-smeta hujjatlari va ish rejasini ishlab chiqish. 3. Respublikadagi eng seysmik faol, o'rta faol va tinch hududlar hamda maydonlarni o'zida mujassamlashtirgan interaktiv onlayn xaritani ishlab chiqish.	2022-yil 25-iyul 2022-yil 1-avgust 2022-yil 1- dekabrga qadar	Jamg'arma mablag'lari	Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi, Fanlar akademiyasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi
42	Seysmik faol zonalaridagi bino va inshootlar joylashgan maydonlarning zilzilalar oqibatida deformatsiyasi, siljishi, cho'kishi kabi omillarni ko'rsatib beruvchi radiolokatsion	1. Ijodiy jamoani tuzish. Tahliliy materiallarni o'rganish. 2. Texnik topshiriqlar, loyiha-smeta hujjatlari va ish rejasini ishlab chiqish. 3. Seysmik faol zonalarda joylashgan bino va inshootlar	2022-yil 1-iyul 2022-yil 25-iyul 2023-yil 1-avgust	Jamg'arma mablag'lari	Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi, Fanlar akademiyasi, manfaatdor vazirlik va idoralar

	kosmik monitoring tizimini ishlab chiqish.	maydonining zilzilalar oqibatida deformatsiyasi, siljishi, cho‘kishi kabi omillarni ko‘rsatib beruvchi radiolokatsion kosmik monitoring tizimini joriy etish.			
43	Suv omborlari to‘g‘onlarining zilzilabardoshligini doimiy kosmik monitoring qilish tizimini joriy etish.	<p>1. Ijodiy jamoani tuzish. Tahliliy materiallarni o‘rganish.</p> <p>2. Texnik topshiriqlar, loyiha-smeta hujjatlari va ish rejasini ishlab chiqish.</p> <p>3. Suv omborlari to‘g‘onlarining seysmik mustahkamligi darajasini doimiy kosmik monitoring qilish tizimini joriy etish.</p>	<p>2023-yil 15-yanvar</p> <p>2023-yil 1-fevral</p> <p>2023-yil 1-may</p>	Jamg‘arma mablag‘lari	Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi, Suv xo‘jaligi vazirligi, Suv xo‘jaligi obyektlari xavfsizligini nazorat qilish davlat inspeksiyasi
44	Suv bosishi mumkin bo‘lgan hududlarning vizual 3D modellarini ishlab chiqish amaliyotini yo‘lga qo‘yish.	Zilzila natijasida to‘g‘on o‘pirilishi oqibatida suv bosishi mumkin bo‘lgan hududlarning vizual 3D modellarini ishlab chiqish va doimiy ravishda ularning monitoringini amalga oshirish.	2023-yil 1-apreldan boshlab	Jamg‘arma mablag‘lari	Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi, Suv xo‘jaligi vazirligi, Suv xo‘jaligi obyektlari xavfsizligini nazorat qilish davlat inspeksiyasi
45	Zilzila natijasida to‘g‘on o‘pirilishi oqibatida qutqaruv ishlarini tashkillashtirishda tegishli vazirlik va idoralarni zarur kosmik suratlar hamda ishlov berilgan ma‘lumotlar bilan ta‘minlash tizimini ishlab chiqish.	<p>1. Ijodiy jamoani tuzish. Obyekt bo‘yicha fond materiallarini o‘rganish.</p> <p>2. Texnik topshiriqlar, loyiha-smeta hujjatlari va ish rejasini ishlab chiqish.</p> <p>3. Vazirlik va idoralarni zarur kosmik suratlar hamda ishlov</p>	2023-yil 1-aprelga qadar	Jamg‘arma mablag‘lari	Kosmik tadqiqotlar va texnologiyalar agentligi, Suv xo‘jaligi vazirligi, Suv xo‘jaligi obyektlari xavfsizligini nazorat qilish davlat inspeksiyasi

		berilgan ma'lumotlar bilan ta'minlash tizimini yaratish.			
XIV. Seysmologiya, bino va inshootlarning seysmik mustahkamligi hamda seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasida zamonaviy o'quv adabiyotlari tayyorlashni takomillashtirish					
46	Aktiv seysmik himoya qurilmalarini qo'llash va yasash bo'yicha qisqa o'quv kurslarini tashkil etish hamda aktiv seysmik himoya qurilmalarini qo'llash va loyihalash bo'yicha uslubiy qo'llanma ishlab chiqish.	1. Aktiv seysmik himoya qurilmalarini qo'llash va yasash bo'yicha chet el mutaxassislarini jalb qilgan holda qisqa o'quv kurslarini tashkil etish. 2. Sohadagi yetuk mutaxassis va olimlarni keng jalb qilgan holda ishchi guruhni shakllantirish. 3. Uslubiy qo'llanmani ishlab chiqish va qo'llash uchun Qurilish vazirligiga topshirish.	2022-yil 20-sentabr 2022-yil 20-noyabr 2023-yil 20-avgust	Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti, Qurilish vazirligi
47	Seysmik faol hududlarda quriladigan ko'p qavatli binolarni hisoblash bo'yicha tavsiyanoma ishlab chiqish.	Ilmiy asoslangan amaliy tavsiyanomalarni ishlab chiqish, muhokama qilish va ularni Qurilish vazirligining Ilmiy texnik kengashiga topshirish.	2023-yil 15-mart	Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti, Qurilish vazirligi
48	Zamonaviy ilm-fan yutuqlarini inobatga olgan holda "Muhandislik seysmologiya asoslari", "Umumiy seysmologiya" va "Instrumental seysmologiya" fanlaridan o'zbek va rus tillarida darsliklar chop etish.	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganish. 2. Zamonaviy ilm-fan yutuqlarini inobatga olgan holda "Muhandislik seysmologiya asoslari", "Umumiy seysmologiya" va "Instrumental seysmologiya" fanlaridan o'zbek va rus tillarida darsliklarni tayyorlash. 3. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligidan	2022-yil 1-iyul 2022-yil 20-iyul 2022-yil 1-dekabr	Seysmologiya institutining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

		guvohnoma olish va darsliklarni chop etish.			
49	Zamonaviy asbob-uskunalar yordamida bino va inshootlardagi mavjud yashirin shikastlanishlar va yoriqlarni buzmasdan turib aniqlash usullarini ishlab chiqish.	1. Soha olimlari va mutaxassislarini jalb qilgan holda ishchi guruhini shakllantirish. 2. Xorijiy tajribani o'rgangan holda bino va inshootlardagi mavjud yashirin shikastlanishlarni buzmasdan turib aniqlash usullarini ishlab chiqish hamda ushbu usullar asosida uslubiy qo'llanma chop etish.	2022-yil 1-avgust 2023-yil 1-dekabr	Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutining budjet va budjetdan tashqari mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti
50	"Bino va inshootlar zilzilabardoshligi" hamda "Gruntlar mexanikasi zamin va poydevorlar" fanlaridan zamonaviy darslik chop etish.	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganish. 2. "Bino va inshootlar zilzilabardoshligi" hamda "Gruntlar mexanikasi zamin va poydevorlar" fanlaridan zamonaviy darsliklarni tayyorlash. 3. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligidan guvohnoma olish va darsliklarni chop etish.	2022-yil 1-noyabr 2023-yil 15-aprel 2023-yil 1-iyun	Toshkent arxitektura qurilish institutining budjet va budjetdan tashqari mablag'lari	Toshkent arxitektura qurilish instituti, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
51	"Bino va inshootlarda aktiv seysmik himoya vositalarini qo'llash" bo'yicha zamonaviy o'quv qo'llanma chop etish.	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganish. 2. "Bino va inshootlarda aktiv seysmik himoya vositalarini qo'llash" bo'yicha zamonaviy o'quv qo'llanmani tayyorlash va chop etish.	2022-yil 15-iyun 2023-yil 1-aprel	Namangan muhandislik-qurilish institutining budjet va budjetdan tashqari mablag'lari	Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Namangan muhandislik-qurilish instituti
52	"Gidrotexnika inshootlarining seysmik mustahkamligi" fanidan	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganish. 2. "Gidrotexnika inshootlarining seysmik mustahkamligi"	2022-yil 1-iyul 2022-yil 1-sentabr	"Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash	Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, "Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash

	zamonaviy darslik chop etish.	fanidan zamonaviy darslikni tayyorlash. 3. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligidan guvohnoma olish va darslikni chop etish.	2023-yil 1-may	muhandislari instituti" milliy tadqiqot universitetining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
53	"Ko'priklar, tonnellar va yo'lo'tkazgichlarning zilzilabardoshligi" fanidan o'zbek va rus tillarida darslik chop etish.	1. Xorijiy tajribani o'rganish. 2. "Ko'priklar, tonnellar va yo'lo'tkazgichlarning zilzilabardoshligi" fanidan o'zbek va rus tillarida darsliklarni tayyorlash. 3. Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligidan guvohnoma olish va darsliklarni chop etish.	2022-yil 15-avgust 2023-yil 15-fevral 2023-yil 15-may	Toshkent davlat transport universitetining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Transport vazirligi, Toshkent davlat transport universiteti
54	Respublikamiz va xorijda qo'llanilayotgan seysmik mustahkamlikni oshiruvchi yangi qurilish materiallarining xususiyatlarini to'liq ochib beruvchi zamonaviy o'quv uslubiy qo'llanma chop etish.	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganish. 2. Seysmik mustahkamlikni oshiruvchi yangi qurilish materiallarining xususiyatlarini to'liq ochib beruvchi o'quv qo'llanmani tayyorlash va chop etish.	2022-yil 1-iyul 2023-yil 1-may	Toshkent arxitektura qurilish institutining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	"O'zsanoatqurilish-materiallari" uyushmasi, Toshkent arxitektura qurilish instituti
55	"Seysmologiya muammolari" hamda "Mexanika muammolari" O'zbekiston jurnallarining samaradorligini oshirish.	1. Tahririyat kengashini xorijiy olimlar bilan to'ldirgan holda qayta ko'rib chiqish. 2. Jurnal nizomi va maqolalarga qo'yiladigan talablarni jahon andozalari darajasida ishlab chiqish. 3. "Seysmologiya muammolari" hamda "Mexanika muammolari"	2022-yil 15-iyul 2022-yil 15-avgust 2022-yil 15-dekabr	Seysmologiya, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutlarining budget va budgetdan tashqari mablag'lari	Fanlar akademiyasi, Seysmologiya instituti, Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti

		<p>O‘zbekiston jurnallarining alohida veb-saytini yaratish va doimiy faoliyatini tashkil etish.</p> <p>4. “Seysmologiya muammolari” hamda “Mexanika muammolari”</p> <p>O‘zbekiston jurnallarini xalqaro umum e’tirof etilgan jurnallar bazasiga kiritish.</p>		doimiy	
XV. Seysmologiya, bino va inshootlarning seysmik mustahkamligi hamda seysmik xavfsizlikni ta’minlash sohasidagi kadrlarning xorijda malakasini oshirish va qayta tayyorlash					
56	Aholini zilziladan himoya qilish va ularni harakat qilishga o‘rgatish, shuningdek, seysmoprognostik monitoring sohasidagi ilg‘or tajribani o‘rganish maqsadida xorijiy stajirovkalar tashkil etish.	<p>1. Xorijiy ilg‘or tajribani o‘rganishga yuborish uchun soha xodimlari va Kengash a’zolaridan iborat delegatsiyani shakllantirish va Jamg‘arma kengashiga taqdim etish.</p> <p>2. Xodimlarni ushbu soha rivojlangan davlatlarga stajirovka o‘tash uchun yuborish va ularning malakasini oshirish.</p>	2022-yil 1-avgust	Jamg‘arma mablag‘lari	Favqulodda vaziyatlar Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar
57	Seysmologiya, bino va inshootlarning seysmik mustahkamligi sohasidagi ilg‘or tajribani o‘rganish maqsadida xorijiy stajirovkalar tashkil etish.	<p>1. Xorijiy ilg‘or tajribani o‘rganishga yuborish uchun soha xodimlari va Kengash a’zolaridan iborat delegatsiyani shakllantirish va Jamg‘arma kengashiga taqdim etish.</p> <p>2. Xodimlarni ushbu soha rivojlangan davlatlarga stajirovka o‘tash uchun yuborish va ularning malakasini oshirish.</p>	2022-yil 1-avgust	Jamg‘arma mablag‘lari	Fanlar akademiyasi, Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar

58	Zilzilabardosh qurilish sohasida loyihalash, qurish va qurilish sifatini nazorat qilish usullarini o'rganish maqsadida xorijiy stajirovkalar tashkil etish.	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganishga yuborish uchun soha xodimlari va Kengash a'zolaridan iborat delegatsiyani shakllantirish va Jamg'arma kengashiga taqdim etish. 2. Xodimlarni ushbu soha rivojlangan davlatlarga stajirovka o'tash uchun yuborish va ularning malakasini oshirish.	2022-yil 1-avgust 2022-2023-yillar	Jamg'arma mablag'lari	Qurilish vazirligi, Qurilish sohasida nazorat inspeksiyasi, manfaatdor vazirlik va idoralar
59	Seysmik xavfsizlik sohasida malakali kadrlarni tayyorlash sohasidagi ilg'or xorijiy tajribani o'rganish maqsadida stajirovkalar tashkil etish.	1. Xorijiy ilg'or tajribani o'rganishga yuborish uchun soha xodimlari va Kengash a'zolaridan iborat delegatsiyani shakllantirish va Jamg'arma kengashiga taqdim etish. 2. Xodimlarni ushbu soha rivojlangan davlatlarga stajirovka o'tash uchun yuborish va ularning malakasini oshirish.	2022-yil 1-iyul 2022-2023-yillar	Jamg'arma mablag'lari	Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Toshkent davlat texnika universiteti, Toshkent davlat transport universiteti, Toshkent arxitektura qurilish instituti, "Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti, Namangan muhandislik-qurilish instituti, Farg'ona politexnika instituti
60	Yuksak ilmiy natijalarga erishgan, shuningdek, fan rivojiga munosib hissa qo'shgan olimlarni, shu jumladan yosh ilmiy xodimlarni qo'llab-quvvatlash hamda ularni moddiy rag'batlantirish.	1. Seysmologiya, bino va inshootlarning seysmik mustahkamligi hamda seysmik xavfsizlikni ta'minlash sohasida faoliyat olib borayotgan hamda yuksak natijalarga etishgan xodimlar ro'yxatini shakllantirish.	Har yili 1-avgustga qadar	Jamg'arma mablag'lari	Vazirlar Mahkamasi, Fanlar akademiyasi, Qurilish vazirligi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, manfaatdor vazirlik va idoralar

		2. Jamg'arma kengashi tomonidan munosib deb topilgan xodimlarni moddiy rag'batlantirish.	doimiy		
61	Favqulodda vaziyatlar vazirligining Seysmoprognostik monitoring respublika markazi xodimlarining oylik ish haqlarini oshirish to'g'risida takliflar ishlab chiqish.	1. Soha xodimlarining ish haqlari to'g'risida tahliliy ma'lumotlar tayyorlash. 2. Tayyorlangan tahliliy ma'lumotlar asosida Seysmoprognostik monitoring respublika markazi xodimlarining oylik ish haqlarini oshirish to'g'risida Vazirlar Mahkamasiga takliflar kiritish.	2022-yil 15-iyul 2022-yil oxiriga qadar	-	Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Moliya vazirligi

(2-ilova O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-avgustdagi PF-151-sonli Farmoni tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 29.08.2023-y., 06/23/151/0661-son)

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PF-144-son Farmoniga

3-ILOVA

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ayrim hujjatlariga kiritilayotgan qo'shimcha va o'zgartirishlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 2-apreldagi "Qurilish sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5392-son Farmonining 4-bandi quyidagi mazmundagi sakkizinchi xatboshi bilan to'ldirilsin:

"O'zbekiston Respublikasi hududida qurilayotgan binolar va inshootlarning zilzilabardoshligini ta'minlash bo'yicha zarur choralar ko'rish, seysmik xavfsizlikning ta'minlanishini texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlar talablariga muvofiqligini baholash hamda nazorat qilish".

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 17-fevraldagi "Fanlar akademiyasi faoliyati, ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etish, boshqarish va moliyalashtirishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2789-son qarorining 1-bandi quyidagi mazmundagi to'qqizinchi xatboshi bilan to'ldirilsin:

“seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta’minlash sohasini rivojlantirish”.

Oldingi tahrirga qarang.

(3-band O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 16-maydagi PF-72-sonli Farmoniga asosan o‘z kuchini yo‘qotgan — Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi, 19.05.2023-y., 06/23/72/0283-son)

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-iyuldagi “O‘zbekiston Respublikasi aholisi va hududining seysmik xavfsizligini ta’minlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4794-son qarorining 5-bandida:

a) quyidagi mazmundagi o‘n beshinchi xatboshi bilan to‘ldirilsin:

“seysmologiya, inshootlarning seysmik mustahkamligini va seysmik xavfsizlikni ta’minlash sohasida ilmiy tadqiqotlarni va kuzatuvlarni olib borayotgan tashkilot xodimlarini moddiy rag‘batlantirish”;

b) o‘n beshinchi xatboshi tegishlicha o‘n oltinchi xatboshi deb hisoblansin.

(Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi, 30.05.2022-y., 06/22/144/0457-son; 19.05.2023-y., 06/23/72/0283-son; 29.08.2023-y., 06/23/151/0661-son; 06.02.2024-y., 06/24/28/0099-son)